

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ДИПЛОМНА РОБОТА

для здобуття першого (бакалаврського) освітнього рівня
на тему:

**“Формування показників звіту підприємства про рух грошових коштів, їх
аудит та економічний аналіз”**

Виконала: студентка 2 курсу, групи
ОО(ст)з-21
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”
Стасюк І.І.
Керівник: к.е.н., доцент
Савків У.С.
Рецензент: д.е.н., професор
Буртняк І.В.

Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 <u>ЕКОНОМІКО</u> - ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ГРОШОВИМИ КОШТАМИ	6
1.1 Економічна сутність грошових коштів підприємства.....	6
1.2 Класифікація грошових коштів підприємства	11
1.3 Нормативно-правове регулювання операцій з грошовими коштами підприємства	15
РОЗДІЛ 2 <u>МЕТОДИКА</u> ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПП “ДОБРОБУД”	21
2.1 Організаційно-економічна характеристика ПП “Добробуд”.....	21
2.2. Організація і методика аналізу фінансової звітності на підприємства	28
2.3 Аналіз показників звіту про рух грошових коштів ПП “Добробуд”	37
РОЗДІЛ 3 <u>МЕТОДИКА</u> ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПП “ДОБРОБУД”	42
3.1 Організація аудиту грошових коштів на підприємства	42
3.2 Методика проведення аудиту грошових коштів на підприємстві	47
3.3 Шляхи удосконалення організації та методики аудиту грошових коштів на підприємстві.....	52
ВИСНОВКИ.....	59
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

В умовах переходу країни до сучасних методів господарювання підприємств оптимізація показників про рух грошових коштів займає одне з перших місць у процесі формування бухгалтерської звітності підприємства.

Актуальність теми дослідження має особливе значення, оскільки тільки за умови раціонального використання всіх грошових коштів на підприємстві можливий його прискорений розвиток у складний перехідний економічний період, а також досягнення високих результатів його господарської діяльності з метою заняття стійкого положення на внутрішньому та зовнішньому ринку України.

В період переходу економіки України до міжнародних ринкових відносн, а також розширення фінансово-економічної діяльності підприємств суттєво зростає потреба в своєчасному обліку руху грошових коштів та якісному аналізу фінансового стану на підприємстві, оцінка його ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності, а також пошуку шляхів оптимізації та підвищення їх фінансової стабільності та виходу їх з кризового стану.

Важливість правильного обліку грошових коштів на підприємстві важко переоцінити, тому що від правильного аналізу його якості, своєчасності та ефективності залежить на скільки підприємство стійко зможе існувати в конкретному періоді та його здатність до розвитку бізнесу в майбутньому, досягнення подальшого фінансового успіху. Наразі економічні, правові та теоретичні передумови розвитку обліку та аудиту в Україні посилюють необхідність теоретичних обґрунтувань та практичних розробок проблем системи управління грошовими коштами.

Об'єкт дослідження – процес формування показників звіту підприємства про рух грошових коштів, їх аудит та економічний аналіз на ПП “Добробуд”.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку показників звіту підприємства про рух грошових коштів, їх аудит та економічний аналіз.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних, методичних та практичних аспектів обліку грошових коштів, їх аудит та економічний аналіз ПП “Добробуд” та надання рекомендацій щодо їх удосконалення.

Для досягнення зазначеної мети у роботі поставлено та вирішено наступні **завдання**:

- вивчити економічну сутність грошових коштів підприємства;
- дослідити класифікація грошових коштів підприємства;
- систематизувати нормативно-правові методи регулювання операцій з грошовими коштами підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику ПП “Добробуд”;
- проаналізувати методику та організацію аналізу фінансової звітності на підприємства;
- дослідити показники звіту про рух грошових коштів ПП “Добробуд”;
- визначити організацію аудиту грошових коштів на підприємстві;
- визначити методику проведення аудиту грошових коштів на підприємстві;
- розробити шляхи удосконалення організації та методики аудиту грошових коштів на підприємстві.

Стан наукової розробки. Різні проблеми визначення грошових коштів знайшли своє відображення в наукових працях таких авторитетних учених-економістів, як: В. Д. Базилевич, В. О. Бланка, Л. П. Кулаковська, М. Я. Дем'яненко, Б. Є. Грабовський, В. Н. Косинського, Н. В. Прохар, П. М. Макаренка, В. А. Предборського, С. О. Нікітіна, М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнка, Г. В. Нашкерська, Ф. Ф. Бутинець, В. Й. Шияна, М. Г. Грещак Н., Ілюхіної, Б. Нідлза, М.Ф. Ван Бреда, Д. Міддлтона, Р. Мюллендорфа, Дж. Фостера, Е.С. Хендриксона та ін.

При написання кваліфікаційної роботи були використані загально наукові **методи дослідження** такі як: аналіз, порівняння, узагальнення, класифікація, метод прогнозування, математичні та статистичні методи, абстрагування, метод

абсолютних та порівняльних переваг, метод табличного та графічного моделювання, описовий, балансовий та інші.

Інформаційною базою дослідження є: законодавчі та нормативні акти, що регламентують бухгалтерський облік й контроль грошових коштів підприємств, наукові теоретичні розробки закордонних та вітчизняних науковців, офіційні статистичні матеріали, методичні матеріали, дані мережі Інтернет, фахові видання з питань з проблем формування показників звіту підприємства про рух грошових коштів, їх аудиту та економічного аналізу, матеріали досліджуваного підприємства.

Практичне значення проведеного дослідження полягає в тому, що основні його результати спрямовані на формування показників звіту підприємства про рух грошових коштів, їх аудит та економічний аналіз на ПП “Добробуд”.

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст викладено на 71 сторінці друкованого тексту. Робота містить 15 таблиць, 17 рисунків та 3 додатка. Перелік використаних джерел налічує 63 найменування, поданих на 2 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІКО - ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ГРОШОВИМИ КОШТАМИ

1.1 Економічна сутність грошових коштів підприємства

Кожне сучасне підприємство різних форм власності здійснює свою фінансово-господарську діяльність, а також має економічні зв'язки з різними дебіторами, кредиторами, або фінансовими кредитними установами. Всі ці фактори формують систему грошових відносин та розрахунків суб'єктів підприємницької діяльності.

Визначення більшістю авторів поняття “грошові кошти” зводяться до загального трактування, а саме готівка в касі підприємства, залишки коштів на поточних рахунках підприємства, електронні гроші, які можуть бути використані ним упродовж будь-якого моменту часу для розрахунків у процесі здійснення господарських операцій називаються грошовими коштами [64, с.5].

В економічній літературі зустрічається багато визначень поняття “грошові кошти”, для позначення якого використовується багато термінів: “гроші”, “готівка”, “грошові активи”, “фінансові ресурси”, які призводять до неоднозначного трактування сутності всіх цих понять та зумовлює проблемні питання в бухгалтерському обліку цих об'єктів. (табл.1.1)

Таблиця 1.1

Визначення поняття “грошові кошти”

№ з/п	Назва джерела	Визначення поняття
1	2	3
1	Ф.Ф. Бутинець [4, с.15]	Паперові та металеві грошові знаки, які використовуються для виміру вартості товару під час його купівлі-продажу, а також виконують роль узагальненого еквівалента, а саме виражають вартість усіх товарів. Вони обмінюються на будь-який грошовий знак з них.
2.	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 “Звіт про рух грошових коштів” [39, с.6]	Готівка в касі підприємства та депозити, які зберігаються до запитання називають грошовими коштами

Продовження таблиці 1.1

1	2	3
3	М.В. Задорожний [24, с.15]	У господарській практиці назву гроші – це явища, які відмінні один від одного ззовні: кількість товарів в рахунку, де визначаються їх ціни, грошові знаки в національній валюті, іноземна валюта, банківські рахунки, кошти, які витрачені на придбання цінних паперів, боргові зобов'язання, що використовуються для платежів.
4	П(С)БО в державному секторі 1 “Подання фінансової звітності” [50, с.54]	Грошові кошти – це готівка, кошти на банківських рахунках та депозити, а також рахунки в органах Державного казначейства України
5	І.М. Бойчик [2, с.44]	Під грошовими коштами розуміється валюта України та іноземну валюту
6	М. В. Дерій [19, с.16]	Грошові кошти - основні елементи для здійснення готівкових та безготівкових розрахунків між підприємствами та державними установами
7	І.С. Несходовський [40, с.14]	абстрактний показник економічних явищ, об'єктів, процесів та суб'єкти, які згодні приймати їх, як засіб сплати
8	Г.В. Осовська [42, с.137]	надходження в грошовій формі та доходи на рахунках підприємств у банках та використовуються для забезпечення потреб та розміщення у вигляді банківських ресурсів.
10	С.М. Остафійчук [43, с.215]	депозити та готівка в касі, кошти, які знаходяться на банківських рахунках та характеризують підприємство абсолютно ліквідним, тобто можуть бути використані у будь-який момент для здійснення розрахунків, або обміняні на законні платіжні засоби.

Узагальнюючи наведені підходи до визначення поняття “грошові кошти”, ми бачимо, що немає єдиного визначення та вони лише перераховують основні складові даного поняття. Тому наведені визначення є досить недосконалим, а також потребує подальшого уточнення. Проаналізувавши наведені поняття можна сформулювати загальне поняття “грошові кошти”, а саме це поняття бухгалтерського обліку, в якому відображається найліквідніші активи підприємства (організації) та може використовуватися у формі готівки, коштів на розрахункових банківських рахунках, депозитів до запитання. Воно включає у себе загальні підходи до визначення поняття “грошових коштів” та характеризує сутність грошових коштів, напрями їх використання та кінцевий фінансовий результат [34, с.65].

Грошові кошти, які надходять на підприємство мають постійний та динамічний характер. Це означає, що грошовий потік на всіх підприємствах повинен бути безперервним.

Грошові кошти, які отримує підприємство у процесі своєї господарської діяльності, називають грошовим потоком.

Грошові кошти мають постійний та динамічний характер, а грошовий потік – це безперервний процес.

Наукові праці провідних учених-економістів свідчать про значну кількість підходів до трактування грошового потоку як економічної категорії.

Рух ресурсів, який забезпечує зміну вартості, форми, кількості, пропорцій та їх розподіл суб'єктами економічної діяльності підприємств називають фінансовим потоком. Він виникає у процесі розподілу прибутку та пов'язан зі створенням різних фондів підприємства, матеріальним стимулюванням учасників та виплатою їх доходу [46, с.48].

Повний, чіткий та своєчасний облік грошових коштів забезпечить достовірну та точну інформацію для формування фінансової звітності підприємства.

Дослідження вчених показують, що у суб'єктів господарської діяльності постійно виникають в бухгалтерському обліку проблеми руху та наявності грошових коштів на підприємстві. Основними проблемами, які зустрічаються в обліку є:

- правильне визначення грошових коштів та їх класифікація;
- своєчасне відображення грошового потоку у фінансовій звітності;
- послаблена система аудиту процесу збереження та використання грошових коштів;
- оптимізація надходження готівкових коштів та їх виплат;
- доцільне формування інформаційної бази для аналізу отриманих від проведених операцій вигод або їх втрата;
- повнота та своєчасність відображення в системі бухгалтерського обліку руху грошових коштів;

– ухилення від оподаткування використанням не облікових грошових коштів [30, с.15].

Складові грошових коштів зображено на рис.1.1.

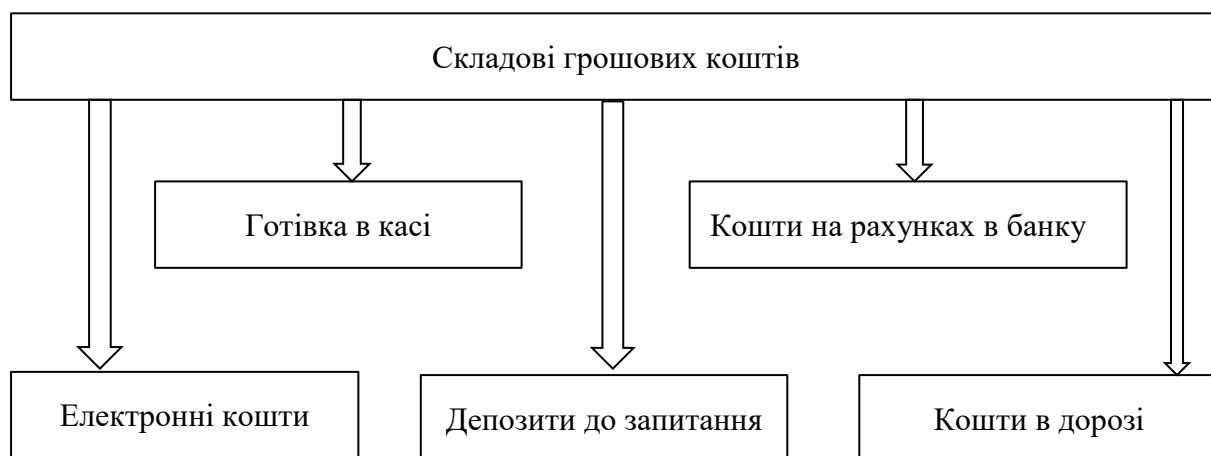

Рис. 1.1.Склад грошових коштів підприємства

Тому можна зробити висновок, що грошові операції вимагають більш детального обліку, а також є одними з найголовніших ділянок внутрішньогосподарського контролю, тому значна частина проблем та зловживань відбувається шляхом розкрадань готівкових коштів з каси підприємства. Для правильного та повного контролю за використанням грошових коштів на підприємстві формуються відповідні економічні служби. А з метою контролю бухгалтерського обліку та дотримання законодавчих норм застосовують внутрішній та зовнішній аудит [31, с.18].

Підприємства у процесі своєї господарської діяльності самостійно формують цільові грошові фонди: статутний, фонд оплати праці, резервні фонди, фонди накопичення, фонди соціального розвитку, амортизаційний фонд та ремонтний фонди тощо. Держава формує систему централізованих фондів, яка включаються до бюджету країни. Але частина фінансових відносин між державою та підприємствами здійснюється не у фондovій формі. Залишок грошових коштів на рахунках підприємства та в касі, як правило, повинен бути менший суми

сформованих фондів та фінансових ресурсів у нефондовій формі. Як бачимо, створення та використання фонду грошових коштів не завжди призводить до їх адекватного руху.

Поняття грошових коштів в бухгалтерському обліку зазвичай використовують як доходи та надходження, але доцільно буде розглянути також поняття “грошові кошти”, як витрати та фінансові результати підприємства, тому що при здійсненні розрахунків на підприємстві однакові грошові кошти трактуються як доходи для дебіторів, а також як витрати для кредиторів. Підводячі підсумки, грошові кошти можна визначити, як показник забезпечувачий фінансовий результат підприємства. З економічної точки зору, грошові кошти – це сегменти для проведення безготівкових і готівкових розрахунків між суб'єктами підприємництва, які забезпечують оптимальне й ефективне функціонування грошово-кредитної системи [58, с.12].

Для того, щоб забезпечити на підприємстві достовірну і точну інформацію про рух грошових коштів необхідно забезпечити їх повний, чіткий та своєчасний облік, тому завданнями бухгалтерського обліку грошових коштів є:

- правильна та своєчасна організація проведення на підприємстві безготівкових і готівкових розрахункових операцій;
- своєчасне та регулярне проведення інвентаризації грошових коштів та правильне відображення її результатів в бухгалтерському обліку;
- суворе дотримання встановлених норм ведення касових операцій
- контроль за витрачанням на підприємстві грошових коштів;
- своєчасне та точне ведення розрахунків з дебіторами та кредиторами.

В економіці України грошові відносини регулюються діючою фінансово-кредитною системою, що зобов'язує усі суб'єкти господарювання зберігати свої не задіяні у господарстві грошові кошти в установах банків на своїх поточних розрахункових рахунках. Це дозволить їм надавати тимчасову кредитну допомогу підприємствам, у яких виникла у цьому потреба, а Національному банку України правильно регулювати державний грошовий обіг [58, с.21].

Кожен суб'єкт господарювання країни має право зі своїх поточних рахунків в банках одержувати готівкові кошти для виплати заробітної плати, витрат на відрядження та господарські потреби підприємства. Усі операції з грошовими коштами підприємства відображаються в документах бухгалтерського обліку та його регістрах. Одним з найважливіших завдань бухгалтерського обліку грошових коштів можна назвати контроль кожного дня за своєчасністю та правильністю здачі коштів в установи банків, а також за використанням їх в своїй господарській діяльності за призначенням.

Правильні розкриття поняття грошових коштів та їх еквівалентів, а також їх класифікація необхідні для того, щоб дати змогу правильно оцінити ліквідність підприємства, тобто наскільки підприємство може своєчасно погашати свої поточні зобов'язання найбільш ліквідними активами [23, с.14].

1.2 Класифікація грошових коштів підприємства

Облік грошових коштів згідно діючого плану рахунків ведеться на рахунках третього класу “Кошти, рахунки та інші активи”. Він використовується для узагальнення всієї інформації про рух та наявність грошових коштів у будь-якій валюті у касах підприємства, на розрахункових рахунках підприємства, грошових документів, фінансових інвестицій, дебіторської та кредиторської заборгованості, резерву сумнівних боргів та витрат майбутніх періодів [56, с.26].

Найбільш повною класифікацією грошових коштів можна назвати, запропоновану професором І.О. Бланком. Основними з них можна виділити:

1. Форма існування :

- готівкові грошові кошти – це кошти у вигляді монет, грошових знаків та паперових грошей;
- безготівкові грошові кошти - це кошти на рахунках в банку, які підприємство використовує для оплати праці, взаємних розрахунків з постачальниками шляхом перерахування з одного банківського рахунку на інший.

2. Вид валюти:

– в національній валюті – будь-які грошові кошти у валюті, які випущені у певній державі та знаходяться в обігу на її території;

– в іноземній валюті – будь-які грошові кошти, які випущені та знаходяться в обігу, а також на законних підставах можна назвати їх засобом платежу на території окремої іноземної держави [1, с.65].

Перераховані класифікаційні ознаки різних вчених можна доповнити ще двома допоміжними ознаками, які мають також дуже важливе значення для вирішення окремих завдань обліку та аналізу:

– грошові кошти без обмежень використання – це кошти, якими підприємство може без обмежень розпоряджатися для ведення своєї господарської діяльності;

– грошові кошти з обмеженнями використання – це кошти, якими підприємство може користуватися строго за певним їх цільовим призначенням [64, с.145].

Більшість авторів у своїх наукових дослідженнях виділяють наступну класифікацію грошових коштів (рис.1.2)

Рис. 1.2. Класифікація грошових коштів

На сьогоднішній день немає єдиного чіткого підходу до класифікації грошових коштів. Більшість вчених виділяють наступну класифікацію:

Рис. 1.3. Класифікація грошових коштів підприємства

Еквіваленти грошових коштів тісно взаємопов'язані з самими грошовими коштами, вони також використовуються для того, щоб підприємство мало змогу погасити свої короткострокові зобов'язання [55, с.189].

Відсутній єдиний підхід до визначення класифікації грошових коштів. (рис.1.4).

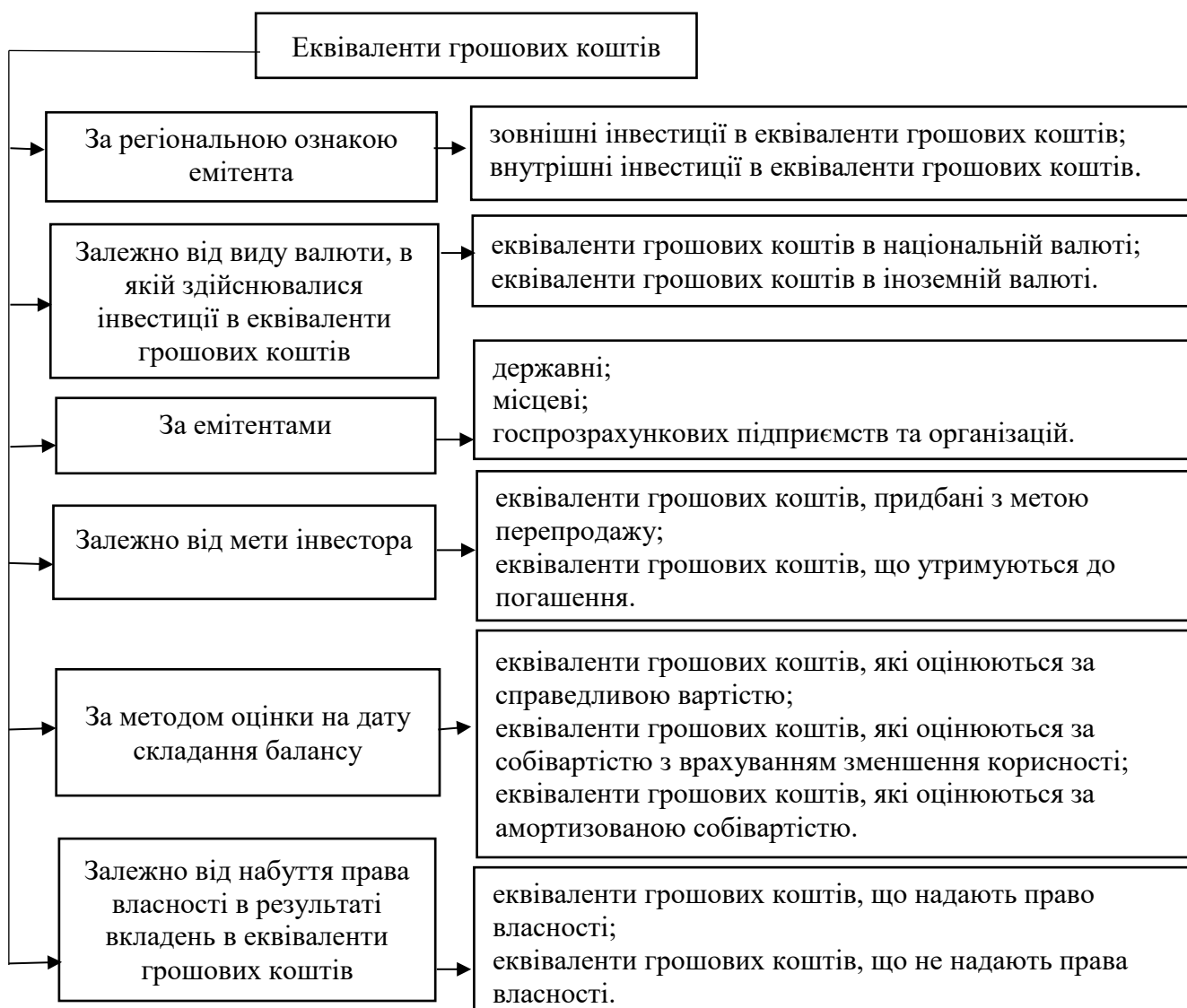

Рис. 1.4. Класифікація еквівалентів грошових коштів підприємства

Класифікація наведених ознак грошових коштів має дуже важливе значення при проведенні аналізу фінансового стану підприємства, оскільки суб'єкт господарювання завжди прагне мінімізувати частку грошових коштів та обмежити

їх використання у загальній кількості грошових коштів. Значна кількість грошових коштів з обмеженнями у їх використання ще не може бути свідченням високої платоспроможності підприємства.

Наведені пропозиції дозволили удосконалити методичне забезпечення бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту операцій з грошовими коштами, сформувати системний підхід до управління ризиками таких операцій в межах кожного елементу розрахунків, а їх групування сприяло розробці внутрішньої та удосконаленню фінансової звітності [11, с.136].

Так, даний підхід корисний при формуванні системи звітності в електронному форматі та спрощує формування звітності підприємствам, мінімізує здвоєння звітності для різних державних органів – користувачів фінансової звітності, удосконалює процес аналізу звітної інформації та підвищує ефективність здійснення контрольних функцій. Крім того, така класифікація не лише достатньо підвищить ефективність управління грошовими коштами, а й зробить доступними та простішими аналітичні процедури (зокрема для інвесторів). Сформована таким чином інформація легше піддаватиметься автоматизованій обробці, є зрозумілішою, прискорить прийняття рішень; сприятиме підвищенню ефективності та економії часу в процесі внутрішнього аудиту [5, с.86].

1.3 Нормативно-правове регулювання операцій з грошовими коштами підприємства

Функціонування всіх суб'єктів господарювання регламентується нормативно-правовою базою, яка регулює всі правові та економічні відносини підприємства з державою, з іншими організаціями та підприємствами, з працівниками тощо.

Нормативно-правове регулювання обліку грошових коштів – це, насамперед, сукупність нормативно-правових актів законодавчої, виконавчої та представницької влади у державі, Міністерства фінансів України, та інших міністерств та відомств, а також, кожного підприємства окремо, які забезпечують

економічне функціонування та динамічний розвиток бухгалтерського обліку в нашій державі [23, с.54].

Належна організація, своєчасне та законне проведення операцій з безготівковим розрахунком та готівкою; своєчасне документування грошових потоків та розрахункових операцій; забезпечення збереження готівки та цінних паперів у касі підприємства; контроль за витрачанням коштів; періодична інвентаризація грошових коштів; виконання операцій з готівкою за розрахунками з клієнтами, покупцями; контроль за дотриманням касової та розрахункової дисципліни; своєчасне та повне відображення в документах та регістрах обліку грошових потоків у касі підприємства та на банківських рахунках базується на інформації про рух коштів, яка надається чітко, своєчасно та повно згідно основних завдань обліку грошових коштів [65, с.76].

Тому важливим питанням в роботі підприємства є огляд та аналіз нормативно-правових документів з обліку грошових коштів (рис.1.5).

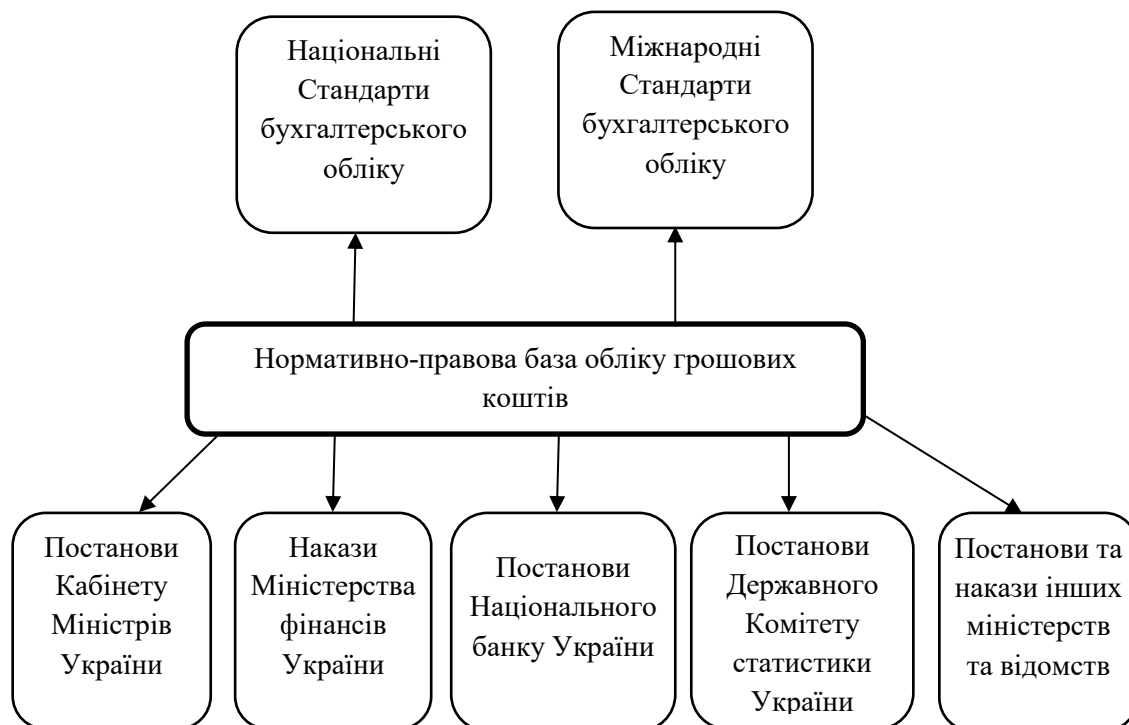

Рис.1.5. Нормативно-правова база обліку грошових коштів підприємства

Державне регулювання бухгалтерського обліку грошових коштів створюється з метою створення єдиних правил щодо організації обліку. Більшість вітчизняних вчених виділяють п'ять рівнів нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку та звітності (рис. 1.6)

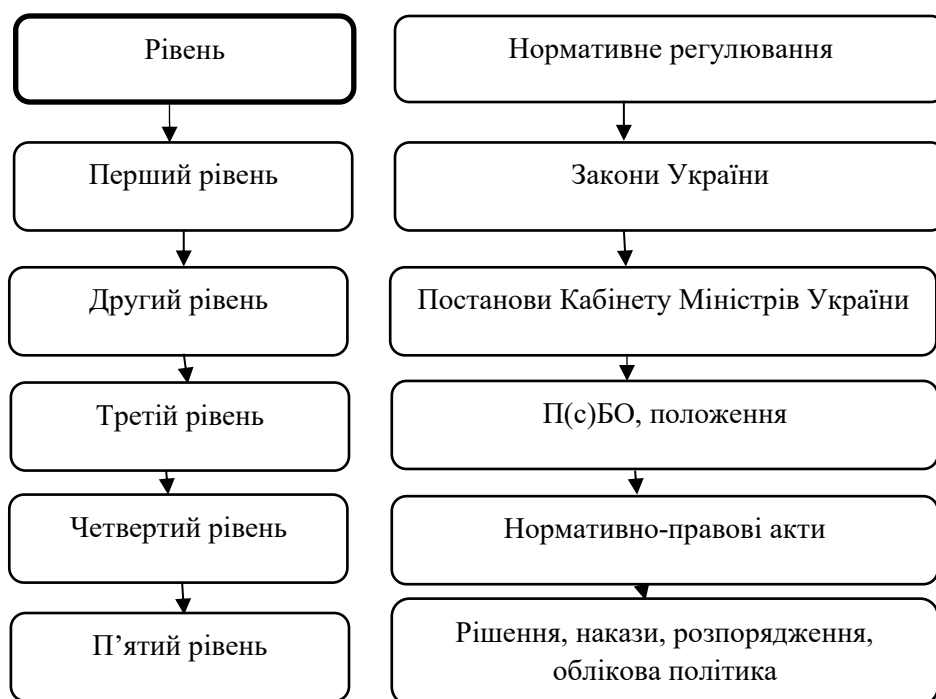

Рис.1.6. Рівні нормативно-правового регулювання в Україні

Законність здійснення операцій з грошовими потоками регламентується чинним законодавством України і визначається на основі нормативно-правових документів.

На основі досліджень нормативно-правових актів щодо організації обліку грошових коштів в Україні можна стверджувати, що сьогодні нормативно-правова база щодо готівкового обігу, готівкових та безготівкових платежів в основному відповідає потребам підприємства [45, с.35].

Регулювання обліку грошових коштів згідно нормативно-правових актів можна представити як піраміду із п'яти рівнів (рис. 1.7).

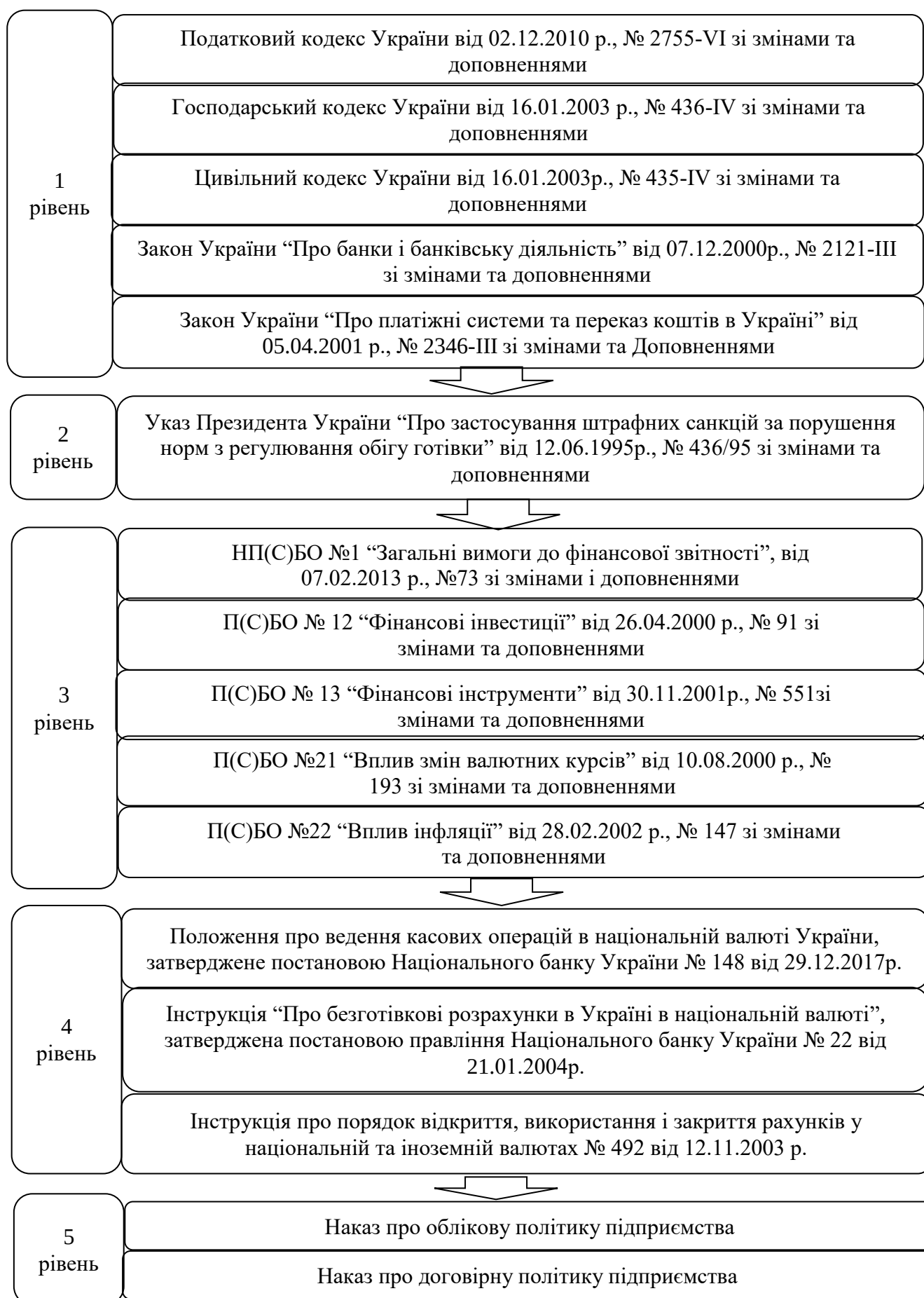

Рис. 1.7. Рівні нормативного регулювання грошових коштів

Сучасна система бухгалтерського обліку динамічно розвивається та на сьогоднішній день вона складається з підсистем, які групуються за ознакою регуляторного органу, який встановлює порядок ведення на підприємстві бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Облік грошових коштів регулюють наступні суб'єкти нормативного регулювання, а саме кабінет Міністрів України, Державна податкова служба, Міністерство фінансів, Національний банк, Державний комітет статистики та інші державні органи країни [46, с.57].

При складанні існуючих національних стандартів бухгалтерського обліку важливим фактором є конкретизація термінів та понять, наближення діючих національних стандартів обліку грошових коштів підприємства з податковим законодавством України, визнання та відображення витрат суб'єктів господарювання та розробка єдиного підходу до оцінки, обліку, визнання та відображення витрат суб'єктів господарювання. А також застосування Міжнародних Стандартів для складання фінансової звітності, для прозорості інформації та дотримання єдиних правил та поясненнями.

Нині, за нашим переконанням, існує надзвичайна потреба у реформуванні та підвищенні ефективності обліку грошових коштів підприємства, становленні та розвитку громадського контролю за станом і послідовністю здійснення реформ у сфері економіки країни, поліпшенні умов та зростанні витрат на оптимізацію структури внутрішньогосподарського (внутрішньо фірмового) контролю і підтримання його в належному дієвому стані [52, с.66].

Наразі все більше вітчизняних суб'єктів господарювання практикують паралельне ведення обліку за національними стандартами, та за міжнародними стандартами. Стримуючим фактором, який загальмовує цей процес, є те, що така практика потребує чималих додаткових витрат. Через це з метою розвитку підприємництва України, залучення до нього закордонних інвестицій та виходу вітчизняних підприємств на міжнародний рівень, необхідно як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях, внести зміни, які вести ведення їх бухгалтерський облік за міжнародними стандартами.

Актуальність дослідження нормативно-правового регулювання обліку грошових коштів підприємства зумовлена необхідністю постійного моніторингу нововведень законодавчих документів через нестабільність законотворчого процесу в Україні, а також зростанням обсягу здійснюваних господарських операцій підприємств, що потребує правильного їх відображення в бухгалтерському обліку. Законодавчо-нормативна база обліку грошових коштів підприємства вітчизняних підприємств представлена цілою низкою законів, національних положень, інструкцій тощо. Вплив євроінтеграційних процесів у вітчизняній економіці знаходить своє відображення через набуття специфічних рис нормативно-правового регулювання бухгалтерському обліку грошових коштів підприємства [14, с.65].

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПП “ДОБРОБУД”

2.1 Організаційно-економічна характеристика ПП “Добробуд”

Приватне підприємство “Добробуд” заснована в 1998 році і є вертикально інтегрованим холдингом повного циклу. За роки успішної роботи на ринку нерухомості України підприємство зарекомендувало себе надійним партнером і забудовником, який завжди виконує зобов'язання.

ПП “Добробуд” спеціалізується на будівництві житлової та комерційної нерухомості, його загальний портфель нараховує вже понад 50 реалізованих проектів. Висока кваліфікація фахівців і багато років досвіду дозволяє проектувати і будувати об'єкти будь-якого рівня складності.

Основними видами діяльності ПП “Добробуд” є:

1. Будівництво житлових і нежитлових будівель.
2. Надання в оренду будівельних машин і устаткування.
3. Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
4. Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням.
5. Купівля та продаж власного нерухомого майна.
6. Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.
7. Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах.

На сьогодні ПП “Добробуд” активно співпрацює як з українськими компаніями.

Законодавством передбачено також виконання інших видів діяльності компанії, згідно ліцензій, які видаються у встановленому порядку державними органами.

На підприємстві з 1998 року існує Корпоративний стандарт, який є локальним нормативним актом. Він регулює права і обов'язки працівників підприємства і його окремих відділів.

Досліджуване підприємство ПП “Добробуд”, як і будь-який суб’єкт підприємництва в Україні, виступає платником відповідних податків і платежів згідно з вимогами Податкового кодексу України.

ПП “Добробуд” знаходиться на спрощеній системі оподаткування зі сплатою єдиного податку у третій групі, це означає, що головним податком є єдиний податок.

Організаційна структура підприємства - це формальні правила, розроблені її менеджерами для розподілу праці і посадових обов'язків серед працівників, визначення норми управління і ліній супідрядності, а також для координації завдань організації.

Організаційна схема ПП “Добробуд” представлена на рисунку 2.1.

Рис.2.1. Організаційна структура ПП “Добробуд”

На ПП “Добробуд” існує лінійна організаційна структура, яка являє собою систему управління, в якій кожний підлеглий має тільки одного керівника і в кожному підрозділі виконується весь комплекс робіт, пов'язаних з його управлінням.

На підприємстві існує Корпоративний стандарт, який є локальним нормативним актом. Він регулює права і обов'язки працівників підприємства і його окремих відділів.

Організаційна структура фірми відповідає наступним основ управління на підприємстві:

- існує поділ повноважень – можливість отримувати рішення та організувати дії;
- існує поділ прямих обов'язків, тобто виконання завдань від найвищого керівництва;
- існує розподіл відповідальності, тобто. завжди члени фірми при застосуванні повноважень до виконання своїх зобов'язань несуть зобов'язання результати своїх дій.

Таким чином, організаційно-управлінська структура організації ПП “Добробуд” є досить ефективною, яка відповідає цілям та завданням підприємства, забезпечуючи взаємодію всіх структурних підрозділів.

Переваги лінійною структури:

- чітка система взаємних зв'язків функцій та підрозділів;
- чітко виражена відповідальність;
- швидка реакція виконавчих підрозділів на прямі настанови керівництва.

Недоліки такої організаційної структури:

- тенденція до перекладання відповідальності під час рішення проблем, які потребують участі декількох підрозділів;
- незначна гнучкість та пристосованість до зміни ситуації;
- різні критерії ефективності та якості роботи підрозділів та організації в цілому;
- велика кількість “поверхів керування” між робітниками, які випускають продукцію, та людьми, що приймають рішення;
- велика залежність результатів роботи організації від кваліфікації, особистих та ділових якостей вищого керівництва.

Отже, порівняв переваги з недоліками, ми бачимо, що у сучасних умовах недоліки цієї структури перевищують її переваги.

Основний показник економічної діяльності ПП “Добробуд” є фінансові результати, тому для прийняття будь-яких рішень щодо поліпшення та розвитку функціонування підприємства є аналіз фінансових результатів. Аналізом фінансових результатів займаються фінансові служби для підприємства, і цього переважно залежить якість фінансової складової діяльності підприємства.

Проведемо аналіз техніко-економічних показників підприємства на основі даних фінансової звітності за три роки.

Отримані результати за кожним видом діяльності простежимо у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основні фінансово-економічні показники по ПП “Добробуд” за 2020-2022 рр., тис.грн

Показники	Роки			Відхилення			
	2020р.	2021р.	2022р.	2021р./2020р.		2022р./2021р.	
				абсол.	%	абсол.	%
Чистий дохід від реалізації продукції	9172,0	2085,0	1562,0	-7087	-77,27	-523	-25,08
Собівартість реалізованої продукції	7897,2	2983,0	1387,1	-4914,2	-62,23	-1595,9	-53,50
Прибуток від реалізації продукції	1274,8	-898,0	174,9	-2172,8	-170,44	1072,9	-119,48
Чистий прибуток	829,7	-898,5	131,1	-1728,2	-208,29	1029,6	-114,59
Середня вартість основних засобів	770,1	1010,8	1368,9	240,65	31,25	358,15	35,43
Власний капітал	3653,3	2754,8	2885,9	-898,5	-24,59	131,1	4,76
Середньорічна чисельність працівників	23	18	7	-5	-21,74	-11	-61,11
Сукупний капітал (активи)	4130,9	3128,1	3104,0	-1002,8	-24,28	-24,1	-0,77
Фондовіддача	11,91	2,06	1,14	-9,85	-82,68	-0,92	-44,68
Фондомісткість	0,08	0,48	0,88	0,40	477,37	0,39	80,78
Продуктивність праці на 1 працівника	398,78	115,83	223,14	-282,95	-70,95	107,31	92,64
Рентабельність продукції	10,51	-30,12	9,45	-40,63	-386,69	39,57	-131,38
Рентабельність активів	20,09	-28,72	4,22	-48,81	-243,01	32,95	-114,70
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,51	0,76	0,54	-1,75	-69,85	-0,22	-28,49

Відповідно до проаналізованих даних за 2020-2022 рр. ми бачимо, що чистий дохід від реалізації продукції в 2022р. зменшився на 523 тис.грн. у порівнянні з 2021 р.

Собівартість продукції також зменшилась у 2022 році на 1595,9 тис.грн. Це відбулося за рахунок зменшення на підприємстві обсягів виробництва та реалізації виробленої продукції.

Прибуток від реалізації збільшився у 2022 році на 1072,9 тис.грн. Фондовіддача у 2022 році зменшилась на 0,92 тобто кожна гривня у 2022 році принесла на 0,92 грн. менше, ніж у 2021 році.

Чисельність працівників у 2022р. зменшилась на 11 чоловік.

Для ПП “Добробуд”, основним видом діяльності, що формує фінансові доходи є основний вид діяльності, тобто реалізація продукції, товарів, надання послуг.

Проаналізуємо дохід від основної діяльності ПП “Добробуд” за 2020-2022рр. у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Дохід від основної діяльності ПП “Добробуд” за 2020 -2022 рр., тис.грн

Показники	Роки			Відхилення			
	2020р.	2021р.	2022р.	2021р./2020р.		2022р./2021р.	
				абсол.	%	абсол.	%
Дохід від реалізації товарів, робіт, послуг	9172,0	2085,0	1562,0	-7087,00	22,73	-523,00	74,92
Інші доходи	72,2	3,0	0,0	-69,20	4,16	-3,00	0,00
Усього доходів	9244,2	2088,0	1562,0	-7156,20	22,59	-526,00	74,81

Дохід від основної діяльності ПП “Добробуд” за 2021 рік склав 2085,0 тис.грн., а у 2022 році 1562,0 що на 523,0 тис.грн. менше ніж у 2021 році.

Аналізуючи ці показники можна побачити, що у 2022 році виручка від реалізації продукції зменшилась на 25,08%. Інші доходи теж зменшились у 2022 році на 100 %. Динаміка змін доходів підприємства наведена на рис. 2.2.

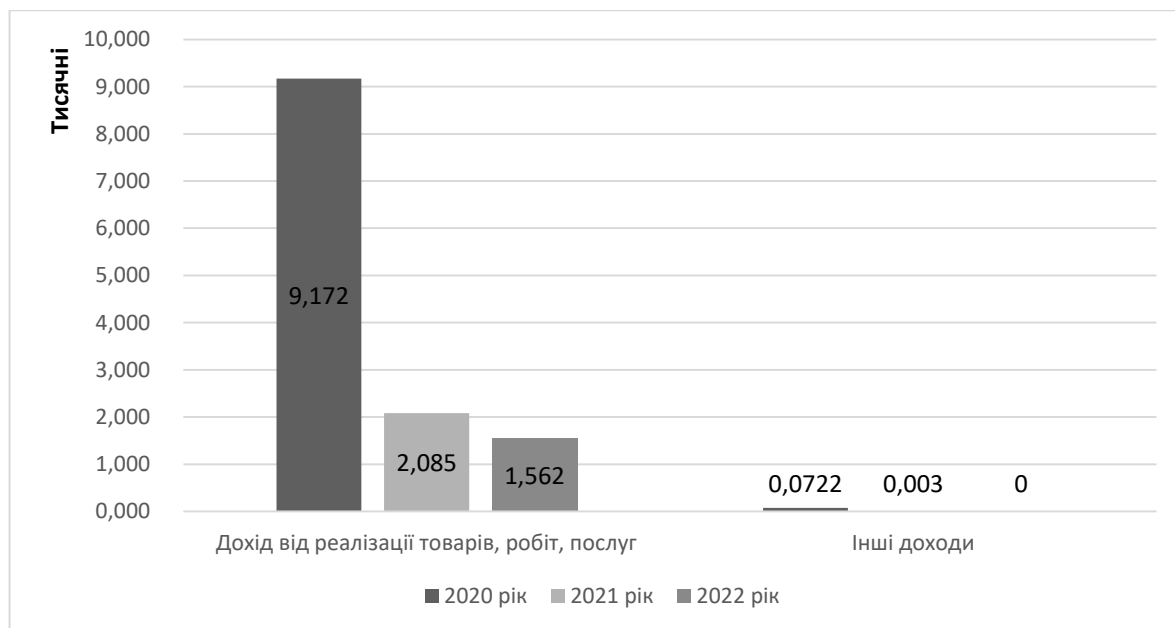

Рис.2.2. Динаміка доходу від основної діяльності ПП “Добробуд” за 2020 - 2022 рр.

Витрати мають важливе значення для організації діяльності підприємства. Для оцінки результатів цієї діяльності важливим є грошове вимірювання витрат, тому що воно виражає вартість продукції (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Основні витрати ПП “Добробуд” за 2020 -2022 рр., тис.грн

Показники	Роки			Відхилення			
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021р./2020р.		2022р./2021р.	
				абсол.	%	абсол.	%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	7897,2	2983	1387,1	-4914,20	-62,23	-1595,90	-53,50
Інші операційні витрати	517,3	0	43,8	-517,30	-100,00	43,80	100,00
Усього витрати	8414,5	2983	1430,9	-5431,50	-64,55	-1552,10	-52,03

У 2022 році собівартість реалізованої продукції зменшилась на 1595,90 тис.грн. Інші операційні витрати навпаки збільшились на 43,80 тис.грн. Динаміка змін витрат ПП “Добробуд” наведена на рис. 2.3.

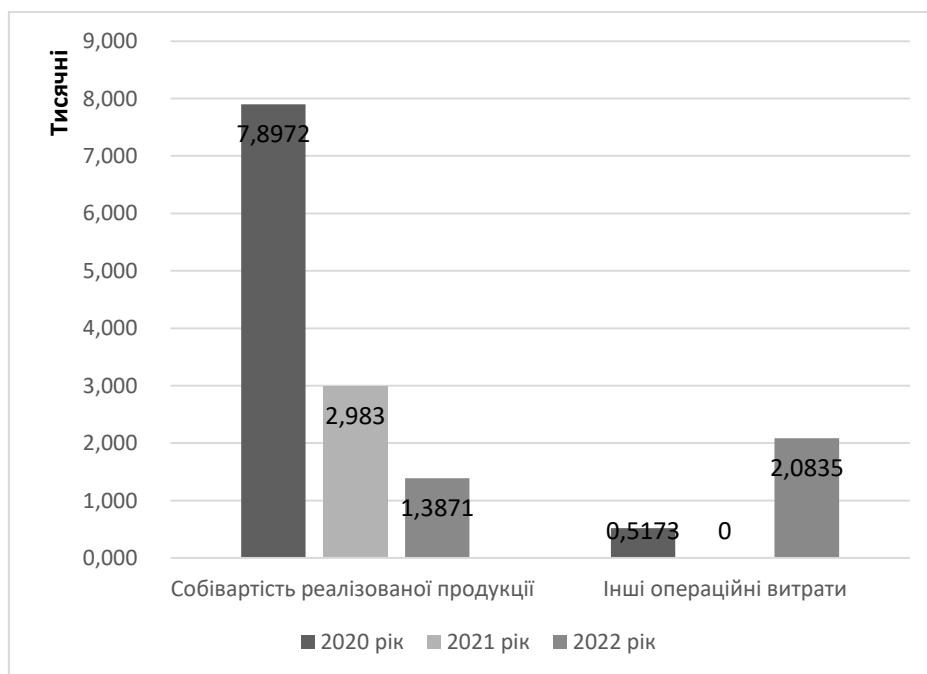

Рис.2.3. Динаміка основних витрат ПП “Добробуд” за 2020 -2022 рр.

На ПП “Добробуд” бухгалтерський облік ведеться у журнальній формі. Вона передбачає використання принципу систематизації та накопичування даних первинних документів в регістрах синтетичного та аналітичного обліків. Також в бухгалтерському обліку на підприємстві використовують регістри аналітичного обліку, а саме відомості, таблиці, книги і картки.

Записи в журнали-ордери здійснюють на підставі первинних документів та в хронологічній послідовності. При великій їх кількості, по однорідних операціях, бухгалтерія використовує накопичувальні відомості, підсумки яких в кінці місяця переносять у журнали-ордери.

Наприкінці місяця підсумкові дані кредитових оборотів із журналів переносяться до головної книги, в якій підраховують обороти по дебету кожного рахунка.

Головна книга ведеться головним бухгалтером протягом року з відкриттям окремої сторінки на кожний синтетичний рахунок. В головній книзі відображають обороти за місяці по кредиту та дебету, а також сальдо на початок та кінець місяця.

Первинні документи є підставою для проведення бухгалтерського обліку. В них фіксуються всі факти здійснення всіх господарських операцій. Складання первинних документів здійснюється під час виконання господарської операції, але за неможливістю цього, то безпосередньо після її закінчення. На підставі первинних документів складаються облікові журнали для контролю та впорядкування наданих даних. Відповідно до типового Плану рахунків на ПП “Добробуд” було складено власний план рахунків бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей діяльності і отримання необхідної інформації для управління та звітності підприємства. Облікова політика підприємства ПП “Добробуд” висвітлюється в Наказі про облікову політику.

З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку шляхом їх зіставлення з фактичною наявністю майна на ПП “Добробуд” раз на рік проводиться інвентаризація. Як бачимо на підприємстві добре налагоджена організація бухгалтерського обліку, створені робочі місця, працівники забезпечені всім необхідним для роботи, вчасно виплачується заробітна плата. ПП “Добробуд” ефективно здійснює свою фінансово-господарську діяльність та має налагоджений контроль за виробництвом, якістю продукції та іншими аспектами діяльності.

2.2. Організація і методика аналізу фінансової звітності на підприємства

ПП “Добробуд” є підприємством, яке здійснює незначну кількість господарських операцій, завдяки чому, згідно Закону України “Про бухгалтерський облік” та Положення бухгалтерського обліку 25 “Спрощена фінансова звітність” застосовує спрощену форму формування бухгалтерської звітності, яка рекомендована до застосування законодавством. Форма бухгалтерської звітності, яка використовується включає в себе заповнення

бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати. При цьому дані фінансові звіти включають показники тільки по загальним групам статей без їх деталізації, тому що його підприємство використовує Спрощений План рахунків, а він має менше статей, дані в яких більш узагальнені. При цьому коди рядків фінансової звітності збережені.

Зазначимо, що обидві форми об'єднані в одну під назвою “Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва”.

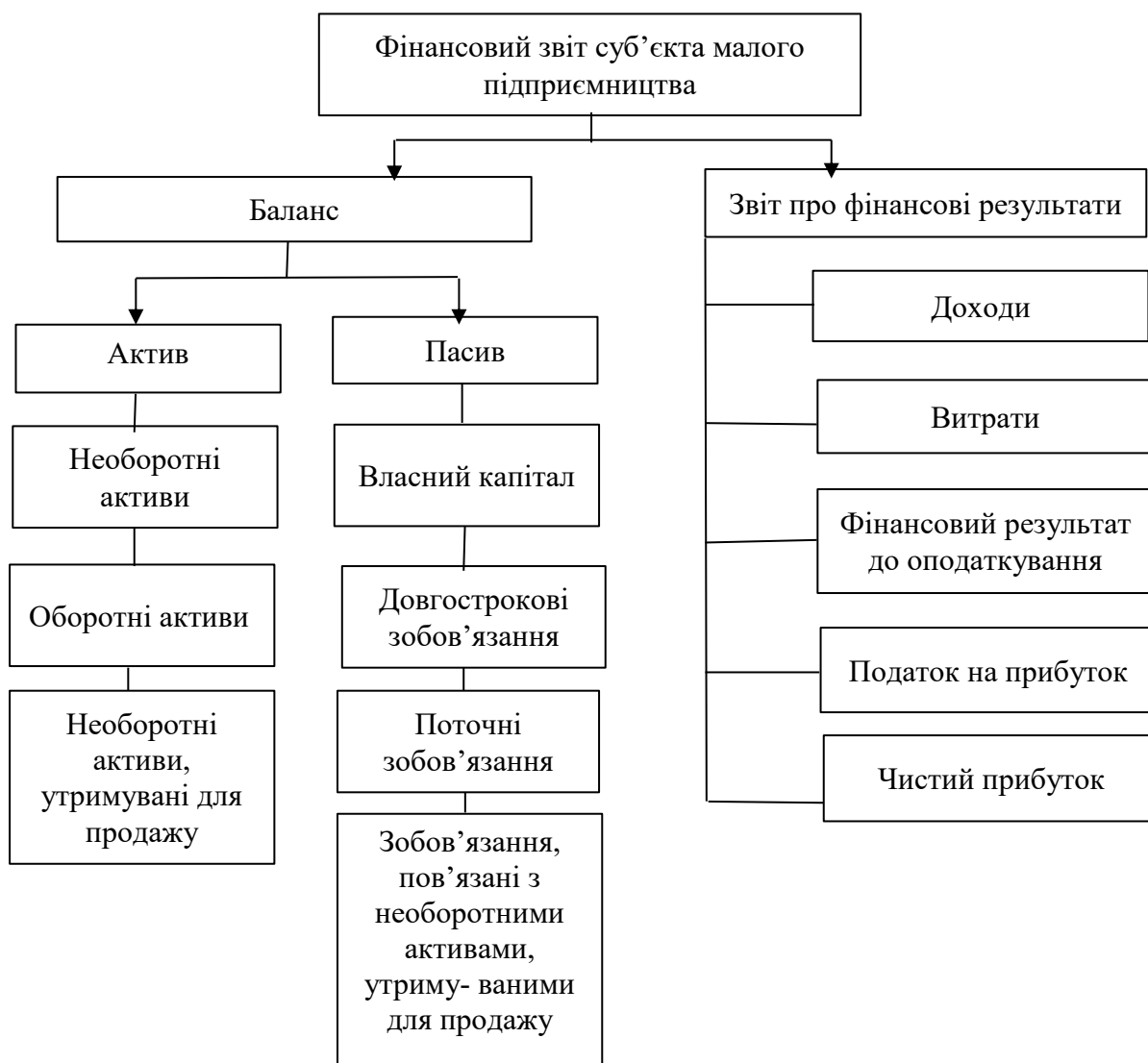

Рис. 2.4. Структура фінансового звіту, який використовується ПП “Добробуд”

З рис. 2.4 видно, що у балансі ПП “Добробуд” відображаються активи, зобов’язання та власний капітал. Підсумок активів балансу дорівнює сумі пасивів балансу.

При формуванні бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати ПП “Добробуд” для забезпечення достовірності бухгалтерської звітності дотримується таких принципів: цілісність; нейтральність; сумісність; послідовність; дотримання звітного періоду.

Звітним періодом річної фінансової звітності ПП “Добробуд” є календарний рік з 1 січня по 31 грудня.

Консолідований рахунок обліку фінансово-господарських операцій є регістром, який використовується на кінець звітного періоду для визначення наявності коштів і джерел їх походження, а також для складання фінансової звітності. Цей рахунок відкривається на відповідний звітний період і підсумовує фінансові та економічні операції за звітний період.

Фінансова звітність ПП “Добробуд” надається:

- Державній податковій службі;
- Державній службі статистики України;
- Іншим органам відповідно до законодавства.

Фінансова звітність ПП “Добробуд” надається у вигляді електронного документа. ПП “Добробуд” відповідно до законодавства будучи малим підприємством не зобов’язане публікувати свою фінансову звітність.

Таким чином спрощення складання звітності полягає в тому, що складаються тільки дві форми, причому тільки річні. При цьому форми Бухгалтерського балансу та Звіту про фінансові результати для малих підприємств відрізняються меншою кількістю статей, що потребують відображення, порівняно із повною фінансовою звітністю, яку заповнюють підприємства на загальній системі бухгалтерського обліку.

Статті балансу ПП “Добробуд” неодмінно підтверджуються ретельно проведеною інвентаризацією активів та зобов’язань. Інвентаризація проводиться в порядку, згідно чинного законодавства України. При цьому до подання

фінансової звітності постійно діючими інвентаризаційними комісіями повинні бути виправлені виявлені в ході перевірки розбіжності фактичної наявності та даних бухгалтерського обліку. Також повинні бути проведені інвентаризації дебіторської та кредиторської заборгованостей, які оформляються актами звірок або листами підтвердження сальдо взаєморозрахунків.

Форми фінансової звітності підписуються керівником ПП “Добробуд” і особою, що здійснює функції бухгалтерського обліку та фінансового управління, тобто бухгалтером.

На початку фінансового звіту ПП “Добробуд” зазначається назва підприємства, територію, організаційно-правова форма господарювання, вид економічної діяльності, середня кількість працівників, одиниця виміру, адреса та телефон, коди за ЄДРПОУ, КАТОТТГ, КОПФГ, КВЕД.

У фінансової звітності ПП “Добробуд” зазначається середня кількість працівників, яка визначається порядком, наданим Державною статистичною служби України.

Далі згідно з фінансової звітністю підприємства проводиться аналіз його фінансового стану, яка складається з декількох етапів (рис.2.5)

Рис. 2.5 Етапи аналізу фінансового стану ПП “Добробуд”

Аналіз майнового стану ПП “Добробуд” опогає визначити зміни статей балансу за аналізуємий період, відстежити тенденції зміни та структуру фінансових ресурсів підприємства.

За даними, наведеними в балансі підприємства визначимо вартість усього майна підприємства на звітну дату.

Найважливішим етапом фінансового аналізу є проведення аналізу майна підприємства з метою визначення динаміки валюти балансу, структури, змін у складі майна та джерелах його утворення, встановлення зв'язків між різними показниками. Джерелом формування аналітичного балансу є форма фінансової звітності підприємства №1 Баланс (табл. 2.4, табл. 2.5).

Таблиця 2.4

Аналіз складу активів ПП “Добробуд” за 2020 – 2022 рр., тис.грн

Стаття балансу	Сума, тис. грн.			Відхилення			
АКТИВ	на 31.12.20 року	на 31.12.21 року	на 31.12.22 року	+/-, тис. грн.		%	
				2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
1. Необоротні активи							
Незавершені капітальні інвестиції	560,8	560,8	0,0	0,0	-560,8	0,00	-100,00
Основні засоби	965,3	1 056,2	1 681,6	90,9	625,4	9,42	59,21
Залишкова вартість							
Усього за розділом	1 526,1	1 617,0	1 681,6	90,9	64,6	5,96	4,00
2.Оборотні активи							
Запаси	0,0	21,5	70,8	21,5	49,3	100,00	229,30
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги чиста реалізаційна	1 999,0	1 072,6	836,9	-926,4	-235,7	-46,34	-21,97
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	4,0	5,4	0,3	1,4	-5,1	35,00	-94,44
Інша поточна дебіторська заборгованість	502,5	401,9	395,3	-100,6	-6,6	-20,02	-1,64

Грошові кошти та їх еквіваленти В національній валюті	99,3	9,7	119,1	-89,6	109,4	-90,23	1127,84
Усього за розділом 2	2 604,8	1 511,1	1 422,4	-1 093,7	-88,7	-41,99	-5,87
Баланс	4 130,9	3 128,1	3 104,0	-1 002,8	-24,1	-24,28	-0,77

Таблиця 2.5

Аналіз складу пасивів ПП “Добробуд” за 2020 – 2022 рр., тис.грн

Стаття балансу	Сума, тис. грн.			Відхилення			
ПАСИВ	на 31.12.20 року	на 31.12.21 року	на 31.12.22 року	+/-, тис. грн.		%	
				2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	3653,1	2754,6	2885,7	-898,5	131,1	-24,60	4,76
Усього за розділом 1	3653,3	2754,8	2885,9	-898,5	131,1	-24,59	4,76
2. Довгострокові зобов’язання							
Усього за розділом 2	0	0	0	0,0	0,0	0,00	0,00
3. Поточні зобов’язання і забезпечення							
Поточні зобов’язання за розрахунками: за товари, роботи. послуги	358,1	224,9	209,6	-133,2	-15,3	-37,20	-6,80
З бюджетом	114,6	28,1	5,7	-86,5	-22,4	-75,48	-79,72
у т.ч. з податку на прибуток	0	3,5	0	3,5	-3,5	100,00	-100,00
Зі страхування	0	17,9	0	17,9	-17,9	100,00	-100,00
З оплати праці	3,7	71,7	0	68,0	-71,7	1837,84	-100,00
Інші поточні зобов’язання	1,2	30,7	2,8	29,5	-27,9	2458,33	-90,88
Усього за розділом 3	477,6	373,3	218,1	-104,3	-155,2	-21,84	-41,58
БАЛАНС	4130,9	3128,1	3104	-1 002,8	-24,1	-24,28	-0,77

Валюта балансу за рік зменшилась на 0,77% (або на 24,1 тис. грн.). При цьому власний капітал підприємства збільшився на 4,76% (або на 131,1 тис. грн.), так як в 2022 році отримано позитивний фінансовий результат.

Облік основних засобів на підприємстві ведеться відповідно до МСБО 16 “Основні засоби”. Залишкова вартість основних засобів збільшилась на 59,21% (або на 625,4 тис. грн.).

Оборотні активи ПП “Добробуд” зменшились за рік на 5,87% (або на 88,7 тис. грн.) та становили 1422,4 тис. грн.

За 2022 рік запаси збільшилися на 229,3% (і склали 70,8 тис. грн. проти 21,5 тис. грн. на початок року).

Дебіторська заборгованість за товари, послуги у 2022 рік зменшилася на 21,97% (або на 235,7 тис. грн.) та становить 836,9 тис. грн.

Заборгованість бюджету зменшилась на 94,44% (або на 5,1 тис. грн.) (і становила на кінець року 0,3 тис. грн.).

Власний капітал ПП “Добробуд” становив на кінець року 2885,9 тис. грн., у тому числі непокритий збиток 162,4 млн. грн.

В табл. 2.6 представлено аналіз майнового стану ПП “Добробуд” за 2020-2022 рр.

Таблиця 2.6

Майновий стан та ефективність використання майна ПП “Добробуд” за 2020-2022 рр.

Показник	Роки			Відхилення			
				2021 р. від 2020 р.		2022 р. від 2021 р.	
	2020	2021	2022	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Чистий дохід від реалізації продукції	9172,0	2085,0	1562,0	-7087,00	22,73	-523,00	74,92
Середня величина основних засобів, тис.грн.	770,1	1010,8	1368,9	240,65	131,25	358,15	135,43
Фондоозброєність, тис.грн. / чол.	33,48	56,15	195,56	22,67	167,71	139,40	348,26
Фондовіддача основних засобів, грн/грн	11,91	2,06	1,14	-9,85	17,32	-0,92	55,32
Частка основних засобів в активах	0,23	0,34	0,54	0,10	144,49	0,20	160,45
Коефіцієнт зносу основних засобів	16,61	17,59	13,72	0,98	105,91	-3,87	78,01

Коефіцієнт придатності основних засобів	0,83	0,82	0,86	-0,01	98,82	0,04	104,70
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,40	0,14	0,04	-0,26	34,59	-0,10	30,92
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,50	0,75	0,54	0,26	151,65	-0,21	71,95
Коефіцієнт приросту основних засобів	1,68	1,09	1,59	-0,58	65,16	0,50	145,51

З даних табл. 2.6 можна зробити висновок про те, що середньорічна вартість основних засобів має чітку тенденцію до зростання, що свідчить про покращення матеріального стану підприємства. Водночас слід звернути увагу на те, що фондоддача має тенденцію до скорочення. Це обумовлене саме зростанням середньорічної вартості основних засобів. При цьому зворотній показник – фондоозброєність зростає.

Дані таблиці показують, що за звітний період 2022р. коефіцієнт зносу зменшився у порівнянні з 2021 роками. Коефіцієнт придатності збільшився, коефіцієнти оновлення і вибуття навпаки зменшились. Погіршення цих показників свідчить про недостатнє оновлення устаткування на підприємстві, також основні фонди не поповнювались у достатній кількості.

Одним із значних критеріїв визначення фінансового стану підприємства є аналіз та оцінка його платоспроможності, під котрою розуміється здатність підприємства розраховуватися по своїх довгострокових зобов'язаннях. Тому, платоспроможним можна вважати те підприємство у якого активи переважають зовнішні зобов'язання.

Дані для аналізу ліквідності та платоспроможності ПП “Добробуд” протягом 2020 – 2022 років узагальнено у таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз ліквідності та платоспроможності ПП “Добробуд” протягом 2020 – 2022 років

Коефіцієнт	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	+/-, тис. грн.		%	
				2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
Покриття	0,00	31,69	9,99	31,69	-21,71	100,00	-68,49
Швидкої ліквідності	5,45	3,31	1,75	-2,14	-1,56	-39,29	-47,15
Абсолютної ліквідності	0,21	0,03	0,55	-0,18	0,52	-87,50	2 001,56
Фінансової автономії	0,88	0,88	0,93	0,00	0,05	-0,42	5,57
Фінансової залежності	1,13	1,14	1,08	0,00	-0,06	0,42	-5,28
Фінансової стійкості	7,65	7,38	13,23	-0,27	5,85	-3,53	79,31

Коефіцієнт покриття протягом періоду дослідження зменшується, тобто у підприємства становиться менше можливостей покривати свої поточні зобов'язання оборотними засобами.

Зменшення коефіцієнта швидкої ліквідності до 1,75 є критерієм зменшення можливості підприємства погашати поточні зобов'язання найбільш ліквідними активами.

Завершити аналіз фінансової звітності слід аналізом рентабельності, результати якого представлено в табл.2.8.

Таблиця 2.8

Показники рентабельності ПП “Добробуд” протягом 2020 – 2022 років

Показники рентабельності	Роки			Відхилення			
	2020	2021	2022	+/-, тис. грн.		%	
				2021 до 2020	2022 до 2021	2021 до 2020	2022 до 2021
Підприємства, %	19,74	19,62	30,12	-0,12	10,50	-0,63	53,52

Власного капіталу, %	0,16	0,20	0,28	0,04	0,08	24,99	39,78
Продукції, %	1,19	1,15	1,19	-0,03	0,04	-2,83	3,73
Активів	20,09	-28,72	4,22	-48,81	32,95	-243,01	-114,70

З даних табл. 2.8 видно, що діяльність підприємства в 2020-2022 рр. є рентабельною. Водночас в 2021 р. порівняно з 2020 р. вона зменшується, але у 2022 р. порівняно з 2021 р. вона зростає.

Для ПП “Добробуд”, характерним є нестійкий фінансовий стан, оскільки із проведених нами розрахунків, бачимо, що майже всі коефіцієнти є від’ємними, крім останнього. Проте, підприємство має можливість відновити свою платоспроможність найближчим часом, та залучати додаткові фінансові інвестиції.

2.3 Аналіз показників звіту про рух грошових коштів ПП “Добробуд”

Можна виділити два базових метода аналізу грошових коштів на підприємстві: горизонтальний та вертикальний. Проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз грошових коштів на ПП “Добробуд” за 2020-2022 роки наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Горизонтальний та вертикальний аналіз грошових коштів ПП “Добробуд” за 2020-2022 рр.

Показники	Роки			Відхилення			
	2020 р.	2021р.	2022р.	2021р./2020р.		2022р./2021р.	
				абсол.	%	абсол.	%
Залишок коштів на початок року	3,2	99,3	9,7	96,1	3103,13	-89,6	9,77
Надходження коштів у результаті операційної діяльності:	1 079	661	776	-418,4	61,23	114,9	117,39
від реалізації продукції, тис. грн	731,2	539,8	583,1	-191,4	73,82	43,3	108,02
аванси від покупців і замовників, тис. грн	288	111	187,6	-177	38,54	76,6	169,01

інші надходження, тис. грн	60	10	5	-50	16,67	-5	50,00
Витрати коштів у результаті операційної діяльності:	983,1	750,4	666,3	-232,7	76,33	-84,1	88,79
оплата товарів, тис. грн	854,6	533,4	558	-321,2	62,42	24,6	104,61
оплата праці та відрахування на соц. заходи, тис. грн	106,7	183,7	50,7	77	172,16	-133	27,60
оплата податків, тис. грн	10,6	20,7	20,8	10,1	195,28	0,1	100,48
оплата авансів, тис. грн	5,2	10,6	26,8	5,4	203,85	16,2	252,83
інші витрати, тис. грн	6	2	10	-4	33,33	8	500,00
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	96	-90	109	-185,7	-93,24	199	-122,10
Вхідний грошовий потік	1 079	661	776	-418,4	61,23	114,9	117,39
Вихідний грошовий потік	983,1	750,4	666,3	-232,7	76,33	-84,1	88,79
Залишок грошових коштів на кінець року	99,3	9,7	119,1	-89,6	9,77	109,4	1227,84

Проведені розрахунки дають можливість стверджувати, що залишок грошових коштів на початок та на кінець досліджуваних періодів підприємства збільшився: на 109,4 тис. грн або на 1227,84% на кінець 2022 року.

Проаналізуємо коефіцієнти ефективності і використання грошових потоків за три роки у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

**Коефіцієнти ефективності використання грошових потоків
підприємства на ПП “Добробуд” за 2020-2022 рр.**

Коефіцієнт	Роки			Відхилення			
	2020 р.	2021р.	2022р.	2021р./2020р.		2022р./2021р.	
				абсол.	%	абсол.	%
Ліквідності грошового потоку	1,10	0,88	1,16	-0,22	80,22	0,28	132,20
Відношення грошових надходження до чистого грошового потоку	11,23	-7,38	7,09	-18,60	-65,67	14,47	-96,14
Поповнення грошових засобів	10,87	68,12	6,51	57,26	626,82	-61,61	9,56
Окупності грошового потоку	0,91	1,14	0,86	0,22	124,66	-0,28	75,64
Співвідношення грошових виплат та чистого грошового потоку	10,23	-8,38	6,09	-18,60	-81,87	14,47	-72,72
Вибуття грошових засобів	9,90	77,36	5,59	67,46	781,40	-71,77	7,23
Притоку грошових засобів	0,09	-0,14	0,14	-0,22	-152,27	0,28	-104,01
Ефективності грошового потоку	0,10	-0,12	0,16	-0,22	-122,15	0,28	-137,51
Чистого поповнення грошових засобів	0,97	-9,24	0,92	-10,20	-954,47	10,16	-9,94

Провівши розрахунки, можемо стверджувати, що коефіцієнт ліквідності грошового потоку збільшується, тому ми бачимо забезпеченість витрачання грошових засобів їх надходженнями протягом 2020-2022 років.

Коефіцієнт поповнення грошових значно зменшився у 2022 році у порівнянні з минулим роком у ПП “Добробуд”.

Ми бачимо протягом 2020-2022 років незначну негативну динаміку коефіцієнту окупності грошового потоку на ПП “Добробуд”, що свідчить про зменшення кількості гривень грошових виплат для отримання 1 гривні грошових надходжень. Коефіцієнт співвідношення грошових виплат та чистого грошового потоку на підприємстві збільшився, що призвело в загальному до збільшення здатності регенерування чистого грошового потоку підприємства 1 гривнею грошових надходжень протягом 2020-2022 років.

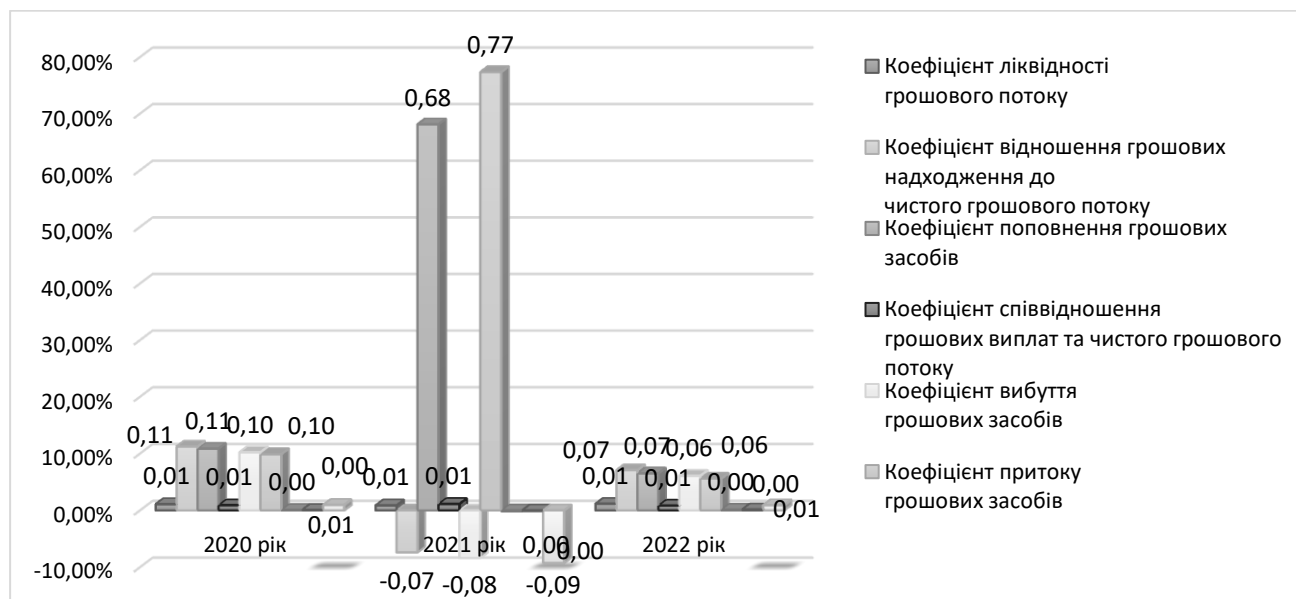

Рис. 2.6. Коефіцієнти ефективності використання грошових потоків підприємства на ПП “Добробуд” за 2020-2022 роки

Коефіцієнт вибуття грошових засобів показує, що на ПП “Добробуд” протягом досліджуваного періоду відбувається зменшення розміру грошових виплат, які припадають на 1 гривню залишку грошових засобів.

Динаміка коефіцієнту притоку грошових засобів говорить про зміну кількості гривень чистого грошового потоку, що генерує 1 гривня грошових надходжень на 0,14.

Коефіцієнт ефективності грошового потоку на ПП “Добробуд” протягом 2020-2022 рр. збільшився, що характеризує зростання кількості гривень чистого грошового потоку, що забезпечує 1 гривня грошових надходжень.

Коефіцієнт чистого поповнення грошових засобів також зріс, у результаті чого відбулось зростання ступеню поповнення залишку грошових коштів ПП “Добробуд” за рахунок чистого грошового потоку.

Отже, на ПП “Добробуд” протягом 2020-2022 років спостерігається ситуація, коли витрачання перевищують надходження грошових коштів, виникає від’ємний чистий грошовий потік. Це свідчить про нестачу грошових коштів та обумовлює необхідність винайдення додаткових джерел фінансування підприємством.

Аналіз генерації грошових коштів підприємства є важливим і необхідним етапом при аналізі грошових потоків. Як бачимо, коефіцієнти генерування грошових коштів характеризують величину співвідношення між сукупним додатним грошовим потоком і задіяних для його генерування ресурсів (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Коефіцієнти генерування грошових коштів ПП “Добробуд” за 2020-2022 роки

Показники коефіцієнтів генерування	Роки			Відхилення			
	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2021р./2020р.		2022р./2021р.	
				абсол.	%	абсол.	%
Грошового потоку сукупними активами	0,26	0,21	0,25	-0,05	80,86	0,04	118,30
Грошового потоку власним капіталом	0,30	0,24	0,27	-0,06	81,20	0,03	112,06
Дохіду грошовим потоком	0,12	0,32	0,50	0,20	269,36	0,18	156,69
Грошового потоку зобов’язаннями	2,26	1,77	3,56	-0,49	78,34	1,79	200,92

Динаміка змін коефіцієнтів генерування грошових коштів ПП “Добробуд” наведена на рис. 2.7.

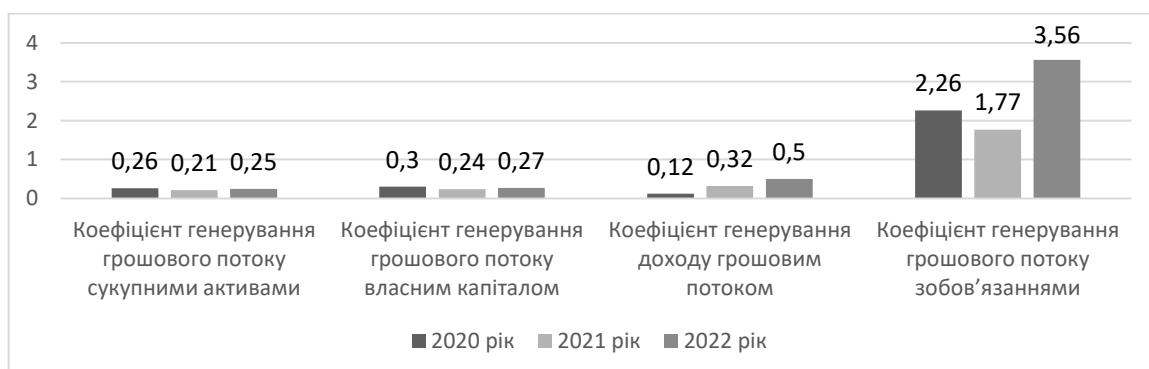

Рис. 2.7. Коефіцієнти генерування грошових коштів ПП “Добробуд” за 2020-2022 роки

Отже, здійснивши аналіз генерування грошових коштів на ПП “Добробуд” у період 2020-2022 рр., ми бачимо, що майже всі коефіцієнти демонструють позитивну динаміку. Це значить, що підприємство намагається збалансовано використовувати свої грошові ресурси.

РОЗДІЛ 3

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПП “ДОБРОБУД”

3.1 Організація аудиту грошових коштів на підприємства

Аудитор повинен приділити особливу увагу правильності оформлення бухгалтером та касиром всіх касових документів. А саме, під час переревірки звіту касира та первинних документів, які додані до нього аудитор перевіряє номери останніх прибуткових та видаткових касових ордерів, а також зіставляє їх з записами касира в журналі реєстрації. Це робиться для перевірки повноти бухгалтерського обліку всіх касових операцій за останній місяць. Результати аудиторської перевірки, щодо правильності ведення каси та оформлення первинних касових документів відображаються за допомогою звіту аудитора.

У процесі проведення аудиту перевіряється дотримання підприємством ліміту залишку готівки на підприємстві визначається встановленим наказом по підприємству та розрахунковм розмір ліміту; визначають, чи дотримується підприємство затвердженого ліміту залишку готівки, своєчасності повернення в банк невитрачених коштів у зазначений строк, які видані на оплату заробітної плати та інші виплати.

Визначити понадлімітні залишки готівкових коштів в касі методом порівняння залишків у звіті касира на кінець дня з затвердженим лімітом на кожен день. У випадку виявлення при перевірці перевищення, аудитор повинен з'ясувати його причини та суму перевищення. Зазначимо, що за перевищення встановленого ліміту залишку готівки в касі чинним законодавством передбачені штрафи для підприємства.

Важливим завданням аудиту на підприємстві грошових коштів є перевірка раціонального та цільового використання отриманої з рахунку в банку готівки. Призначення коштів, повинно вказуватися на зворотній стороні грошового чека та після отримання коштів керівництво зобов'язане його дотримуватися. Враховуючи зазначене, аудитор звіряє дані звітів касира, касової книги, виписок

банку, видаткових та прибуткових касових ордерів, а також інші касові документи, які відображають витрати готівки за призначенням. За результатами перевірки встановлюють нецільове використання готівки та факти її використання, а також з'ясовують їх причини.

В процесі проведення аудиту на підприємстві здійснюється перевірка оприбуткування готівки в касу та аналіз всіх касових оборотів готівкових коштів. Оприбуткування повинно бути своєчасним та підтвердженим первинними документами, які звіряється з даними касової книги, прибуткових касових ордерів, видаткових касових ордерів, журнал реєстрації, виписок з банку, тощо. Готівка, яка була виявлена аудитором у касі підприємства та не було знайдено підтвердження прибутковими касовими ордерами, повинна вважатися неоприбуткованою в касі та бухгалтеру потрібно зарахувати її у дохід підприємства.

У процесі аудиту каси також перевіряється правильність порядку видачі готівки під звіт на підприємстві, а саме дотримання вимог та встановлених термінів подання до бухгалтерії документів, які підтверджують їх використання, а також своєчасності повернення невикористаних залишків авансових сум. Факт порушень цих вимог аудитор з'ясовує за результатами перевірки звітів касира, видаткових касових ордерів, авансових звітів підзвітних осіб і доданих до них підтверджувальних документів. Грошові кошти, які не повернуті своєчасно в касу підприємства додаються до залишку готівки в касі за кожен день.

Важливим об'єктом аудиту грошових коштів є аналітичний та бухгалтерський облік грошових коштів, який ведеться за окремими видами.

Перевіряючи відображення в бухгалтерському обліку операцій з грошовими коштами, необхідно більше уваги приділити на джерела їх надходження та правильність їх списання. Наступним напрямом перевірки є аудит грошових коштів у дорозі. Аудитор, під час своєї роботи перевіряє операції цього виду та встановлює: правомірність віднесення грошових коштів на:

- субрахунок 333 “Грошові кошти в дорозі в національній валюті”;
- субрахунок 334 “Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті”.

Типові порушення, які аудитори виявляють під час перевірки обліку грошових коштів підприємства представлені на рисунку 3.1.

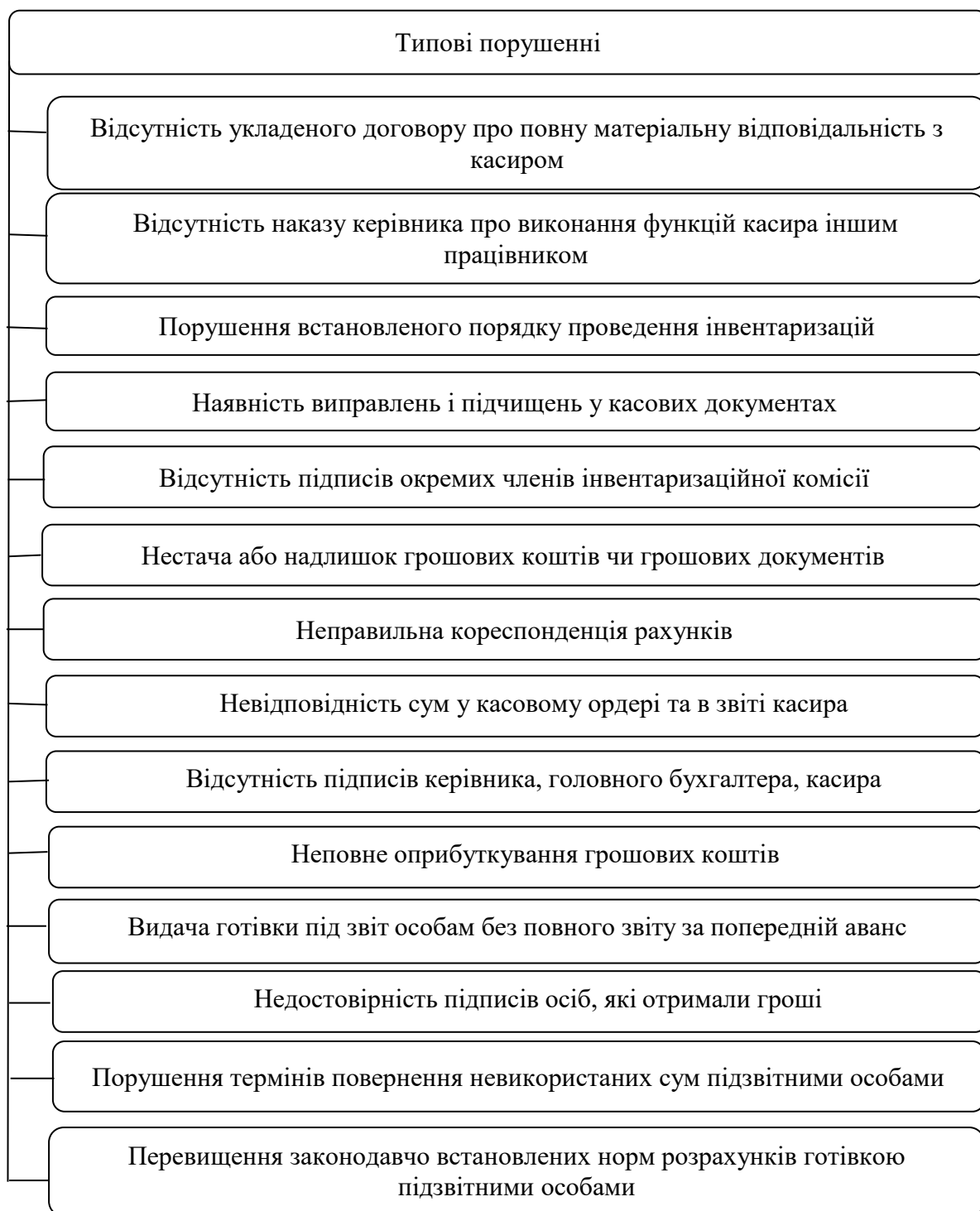

Рис. 3.1 Типові порушення, які виявляють під час аудиту грошових коштів

Також перевіряється повнота обліку грошових коштів у дорозі та своєчасність їх зарахування на відповідні рахунки в банках, обчислюють тривалість перебування коштів у дорозі. У випадку встановлення неправильного списання грошових коштів у дорозі та фактів приховування або розкрадання коштів необхідно виявити суму нанесеного збитку та визначити, як це вплинуло на достовірність фінансової звітності.

Під час аудиту операцій з еквівалентами грошових коштів аудитори розглядають правомірність віднесення на бухгалтерські рахунки фінансових інвестицій, тобто перевіряється термін, на який інвестиції придбані, або наскільки вони можуть вільно конвертуватись у готівку та який ризик може бути від зміни їх вартості. Аудитори перевіряють наявність бухгалтерських документів, які підтверджують право власності підприємства на еквіваленти грошових коштів.

Ті докази, які аудитор зібрав щодо виявлених порушень на підприємстві в обліку еквівалентів грошових коштів відображують у робочих документах та потім використовують при узагальненні результатів перевірки та складання аудиторського висновку.

При аудиті грошових коштів, які знаходяться на поточних рахунках в банку та всіх банківських операцій перевіряється наявність на ПП “Добробуд” поточних та інших рахунків у банках; законність всіх операцій, які здійснює підприємство на цих рахунках; правильність оформлення документів при здійсненні банківських операцій; правильність оплати згідно виставлених рахунків, перевірку сум, які вказані у виписках банку та сум, які відображені у первинних документах; достовірність і доцільність здійснення банківських операцій; правильність відображення банківських операцій на бухгалтерських рахунках.

Під час проведення аудиту потрібно впевнитись у наявності на підприємстві всіх виписок банку по всім його рахункам. Якщо виявиться, що певна кількість виписок відсутня, необхідно запросити в банку засвідчені дублікати.

Правильність виписок визначають як за їх зовнішніми ознаками, а саме реквізити, підписи, печатка банка, тощо), так і при зустрічній перевірці, а саме на

всіх виписках, котрі є у підприємства повинен бути штамп банку. Виправлення у виписках допускаються, а ле вони повинні бути засвідчені підписом головного бухгалтера та печаткою.

Також при виконанні аудиту дуже важливо перевірити повноту банківських виписок та достовірність прикладених до них первинних документів. Для того, щоб встановити повноту банківських виписок, потрібно перевірити їх за нумерацією по сторінках, а також переносом залишку коштів на поточному рахунку.

Важливим завданням при аудиті грошових коштів є перевірка правильності й доцільності перерахування коштів за отримані товарно-матеріальні цінності, для чого аудитор порівнює суми, які вказані в платіжних документах, з сумами, які вказані у виписках банку і проводки по рахунку 63 “Розрахунки і постачальниками і підрядниками” та по рахунку 37 “Розрахунки з різними дебіторами”. При перевірці прибуткових документів перевіряють їх повноту заповнення та правильність оприбуткування на бухгалтерські рахунки товарно-матеріальні цінностей. Якщо аудитор не впевнений в справжності документів, які перевіряє чи в достовірності проведених операцій, необхідно підприємству провести зустрічну перевірку документів з постачальниками цінностей.

Перевіряючи виписки банку, аудитору необхідно згрупувати в окремій відомості всі штрафи та інші платежі, які підприємство оплатило, у зв’язку з його порушенням умов договорів, це допоможе аудитору перевірити правильність та повноту відображення їх на бухгалтерських рахунках в майбутньому та перевірити чи вжиті заходи для відшкодування заподіяної шкоди підприємством за рахунок винуватців та суми заподіяної шкоди. Аудитом банківських документів за суттю встановлюють, чи не допускаються неправильні перерахування платежів по рахункам або оплата на рахунки інших організацій, які не мають відношення до підприємства, яке перевіряють.

Отже, метою аудиту грошових коштів є перевірка та отримання достатніх аргументів та доказів впевненості в ефективності їх використання підприємством, достовірності їх відображення на бухгалтерських рахунках та розкриття

інформації згідно з діючими нормативно-правовими актами, принципами та правилами подання фінансової звітності, підтвердження достатності вільних грошових коштів для подальшої діяльності підприємства.

Оскільки аудит достовірності бухгалтерського обліку грошових коштів повинен передбачати всі підтвердження правильності та законності також інших активів бухгалтерського обліку, а також форми фінансової звітності підприємства, то розроблений план аудиторської перевірки грошових коштів по ПП “Добробуд” включає аудит всіх господарських операцій, які впливають на грошові потоки підприємства.

3.2 Методика проведення аудиту грошових коштів на підприємстві

Процес аудиту грошових коштів складається з трьох основних етапів: організаційно-підготовчий, перевірки та заключний етап.

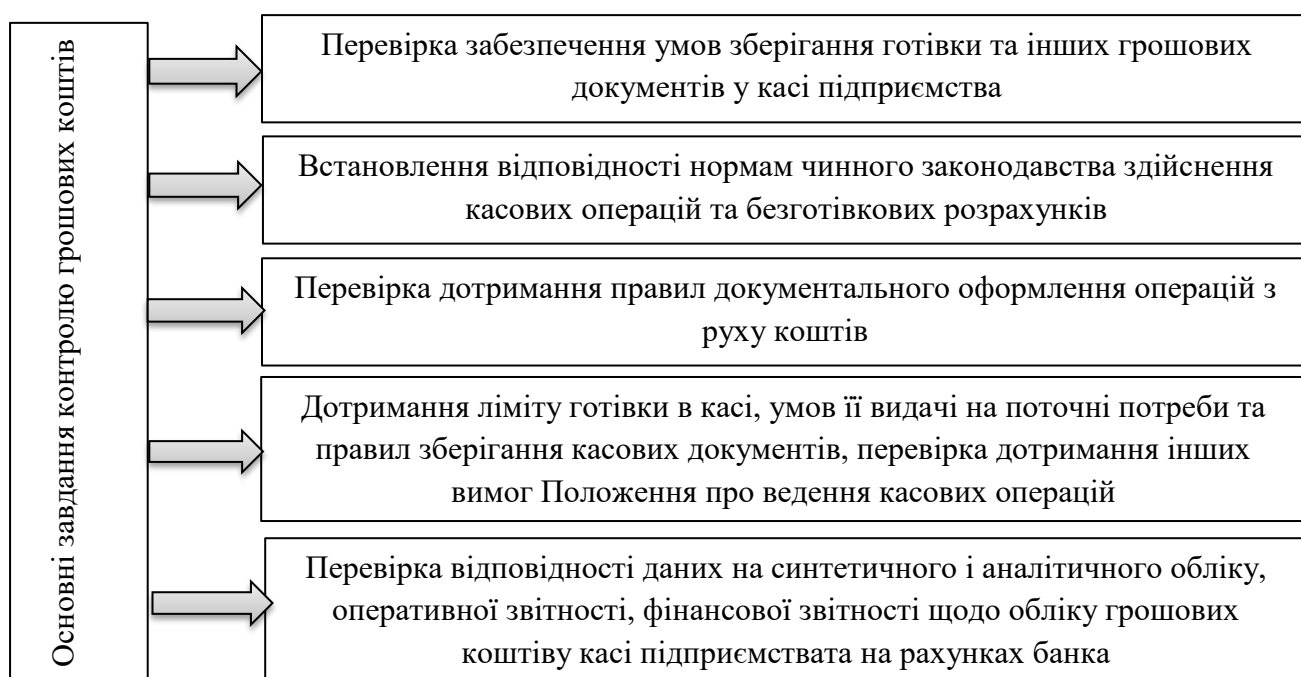

Рис 3.2. Основні завдання контролю грошових коштів ПП “Добробуд”

На першому етапі з’ясовується: склад грошових коштів; наявність на підприємстві договорів матеріальної відповідальності; забезпечення в касі належних умов зберігання коштів. Проводиться аналіз організації обліку

грошових коштів, дотримання в бухгалтерському обліку положень облікової політики підприємства.

Аналізується періодичне проведення інвентаризації грошових коштів, перевіряється наявність форм первинної документації по всіх господарських операціях на підприємстві з грошовими коштами. Розглядається наказ керівника на підприємстві, який встановлює періодичність перевірок. Перевіряється дотримання вимог щодо результатів проведених інвентаризацій та діючих норм ведення готівкових операцій.

На другому етапі здійснюється раптова процедура перевірки. Вона починається з розписки від касира, що всі прибуткові й видаткові документи, які здані в бухгалтерію, а також вся готівка, яка надійшла, була оприбуткована, а видана готівка – списана на витрати. Згодом проводиться інвентаризація каси та грошових еквівалентів.

В процесі інвентаризації грошових коштів в дорозі виконується порівняння сум на відповідних субрахунках, які підтверджуються даними банківських квитанцій, копій супровідних відомостей на здачу виручки в банк, тощо. На даному етапі перевірки здійснюється:

- підтвердження фактичних залишків грошових коштів та їх еквівалентів у касі підприємства та на поточних банківських рахунках;
- перевірка дотримання чинного нормативно-правових актів та норм законодавства за грошовими операціями;
- спостереження за своєчасним і правильним оформленням документального оприбутковування готівки та видачі грошових коштів та їх еквівалентів;
- контроль точного перенесення залишків на початок періоду, що аналізується по грошовим коштам;
- перевірку дотримання підприємством встановленого наказом по підприємству ліміту зберігання готівкових коштів та контроль відповідності даних аналітичного та синтетичного обліку, Головної книги та журналів-ордерів;

- апробація стану грошових коштів на банківських рахунках за даними виписок та за балансом на день проведення аудиту;
- вивчення законності відкриття підприємством банківських рахунків, обробки виписок банку по всіх рахунках і своєчасності одержання.

Оскільки аудиторська перевірка обліку грошових коштів передбачає підтвердження правдивості та правильності також і інших об'єктів бухгалтерського обліку та всіх форм фінансової звітності, то аудитори розробляють план аудиту, який включає аудит операцій, котрі впливають на грошові потоки підприємства.

Загальний план аудиту грошових коштів слугує основою для підготовки аудиторами програми перевірки (табл. 3.1)

Таблиця 3.1

Загальний план аудиту грошових коштів по ПП “Добробуд”

№ з/п	Розділи аудиту	Виконавець
1	Вивчення та аналіз внутрішніх документів підприємства та положень облікової політики щодо обліку грошових коштів	аудитор
2	Перевірка узгодженості форм фінансової звітності підприємства щодо обліку грошових коштів	аудитор
3	Перевірка даних Балансу підприємства з даними Головної книги, оборотної відомості, регістрам синтетичного та аналітичного бухгалтерського обліку	аудитор
4	Перевірка правильності відображення грошових коштів в бухгалтерському обліку	аудитор
5	Узагальнення зібраних матеріалів аудиту	аудитор

Результати контролю підсумовують на третьому етапі, для цього проводиться аналіз всіх виявлених аудитором порушень та встановлюється їх вплив на господарську діяльність підприємства. Згідно результатів аудиту грошових коштів ПП “Добробуд” складається аудиторський висновок щодо встановлених порушень та виявлених відхилень. Встановлюються заходи, які

допоможуть вирішити та поліпшити проблемні питання, відносно праивльності зберігання та захисту грошових коштів, їх бухгалтерського обліку та підвищення рівня контролю за ними на підприємстві. Також удосконалюється контроль за виконанням реалізації розроблених та запропонованих заходів для усунення і недопущення виявлених порушень у майбутньому.

Програма аудиту грошових коштів по ПП “Добробуд” може включати інформацію, що узагальнена в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Програма аудиту грошових коштів у національній валюті по ПП
“Добробуд”**

№ з/п	Процедури аудиту	Первинні документи підприємства	Виконавці
1	2	3	5
1	Вивчення та аналіз внутрішніх документів та положень облікової політики, які стосуються обліку грошових коштів	Наказ про облікову політику	Аудитор
1.1	Вивчення умов зберігання готівки в касі, дотримання діючих норм ведення касової дисципліни	Положення про ведення касових операцій	Аудитор
1.2	Встановлення складу первинних документів щодо обліку грошових коштів, які застосовуються на підприємстві та порядку їх заповнення	Графік документообігу, наказ про облікову політику	Аудитор
1.3	Аналіз посадової інструкції бухгалтера, який веде облік грошових коштів	Договір про матеріальну відповідальність; посадова інструкція бухгалтера підприємства	Аудитор
1.4	Дослідження наявності внутрішніх документів що регулюють облік грошових коштів на поточному рахунку в банку	Накази на проведення інвентаризації, договори про повну матеріальну відповідальність, договір про банківське обслуговування	Аудитор

1	2	3	4
3.	Перевірка даних фінансової звітності підприємства з даним Головної книги, регістрами синтетичного та аналітичного обліку, оборотної відомості	Головна книга, машинограми	Аудитор
4.	Перевірка правильності відображення в бухгалтерському обліку грошових коштів	Нормативно-правові акти та норми законодавства за грошовими операціями	Аудитор
4.1	Перевірка оприбуткування грошових коштів в касу, її своєчасність та правильність	Прибуткові касові ордери, касова книга, журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів	Аудитор
4.2	Перевірка надходження і видачі грошових коштів з каси підприємства, правильність оформлення первинних документів та своєчасне надання їх в бухгалтерію підприємства	Касові ордери, касова книга, платіжна відомість	Аудитор
4.3	Перевірка фактичних даних щодо наявності готівки в касі	Акт інвентаризації, інвентаризаційний опис, звіряльна відомість	Аудитор
4.4	Перевірка додержання ліміту каси	Касова книга, розрахунок ліміту Каси	Аудитор
4.5	Перевірка документів з інвентаризації грошових коштів та своєчасності відображення її результатів у бухгалтерському обліку	Наказ на проведення інвентаризації, акт інвентаризації, звіряльна відомість	Аудитор
4.6	Перевірка реальності залишку коштів на банківських рахунках та відповідність даним бухгалтерського обліку	Листи-запити до банку на підтвердження залишку	Аудитор
5.	Узагальнення зібраного матеріалу аудиту	-	Аудитор
5.1	Складання аналітичних таблиць	Аналітична таблиця	Аудитор
5.2	Узагальнення та оцінка виявлених помилок	Положення про документальне забезпечення запасів у бухгалтерському обліку	Аудитор
5.3	Написання аудиторського висновку	Аудиторський звіт	Аудитор

Програма аудиту грошових коштів передбачає наступні об'єкти аудиту:

1. Основні відомості про підприємство.
2. Правові основи діяльності підприємства.

3. Перевірку правильності обліку окремих облікових об'єктів.
4. Оподаткування підприємства.
5. Фінансову звітність.
6. Консультаційні послуги і рекомендації щодо усунення недоліків, аудиторський звіт.

Під час планування аудиту аудитор складає робочі документи, що будуть слугувати інформаційною базою для складання звіту аудитора.

Отже, отримання аудиторського висновку, де описується всі докази впевненості в правильності та ефективності використання грошових коштів, достовірності відображення інформації та її повне розкриття згідно з діючим законодавством та принципами подання фінансової звітності ПП "Добробуд", підтвердження достатності на підприємстві вільних коштів для його подальшої діяльності є головною метою проведення аудиту всіх операцій з грошовими коштами.

3.3 Шляхи удосконалення організації та методики аудиту грошових коштів на підприємстві

Згідно Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні" вся відповідальність за організацію та контроль за бухгалтерським обліком на підприємстві покладена на генерального директора ПП "Добробуд".

Кожне підприємство повинно самостійно вирішувати як контролювати облік грошових коштів. Проаналізувавши систему контролю ПП "Добробуд" можна запропонувати три способи проведення аудиту:

1. Укладання договору з зовнішньою аудиторською фірмою. Генеральний директор або головні акціонери можуть заключити договір з кваліфікованими аудиторами з аудиторських фірм для контролю за грошовими коштами на підприємстві. Аудиторські фірми працюють згідно заздалегідь складеній схеми аудиту, тому це дозволяє більш детально перевірити облік на підприємстві. Цей варіант може бути більш ефективним для аудиту обліку грошових коштів на підприємствах.

2. Також можна запропонувати ще один варіант аудиту грошових коштів підприємства. Цей варіант називається *cosourcing*, який передбачає власний аудит з залученням найманих аудиторів.

Використання *cosourcing* мають потенційні переваги такі як доступ до професійних аудиторських кадрів та новітніх методик проведення внутрішнього аудиту.

Переваги даного способу полягають в тому, що працівники підприємства добре знають внутрішню організацію обліку та господарських операцій на підприємстві, а наймані аудитори – висококваліфіковані кадри з доступом до новітніх технологій.

Крім того спосіб *cosourcing* дозволяє на підприємстві з одного боку зберегти гнучкість у виконанні співробітниками функцій внутрішнього аудиту, а з другого дозволяє провести незалежний от об'єктивний аудит.

Але слід зауважити, що є кілька проблем із застосуванням *cosourcing*. По-перше, вибір аудиторської фірми за потрібними параметрами кваліфікації спеціалістів, особливо якщо аудит проводиться вперше, вимагає багато часу та багато витрат підприємства. А по-друге, завжди є ризик, що обрана аудиторська фірма буде не в змозі допомогти та доведеться жертвувати якимись критеріями, обирати іншу компанію, що в кінцевому підсумку може мати великі негативні наслідки. Також слід зазначити що, по-третє, фірми завжди обережно використовують зовнішні компанії через можливість витоку інформації, тобто неетичної поведінки аудиторської фірми.

Не дивлячись на те, що *cosourcing* є найбільш витратним способом проведення аудиту, але в майбутньому цей спосіб дозволить керівництву зекономити свої кошти на проведенні аудиту.

Провівши дослідження стану аудиту грошових коштів на досліджуваному підприємстві можемо дати висновок щодо його удосконалення. По перше нагадаємо, що воно є малим підприємством. Згідно штатного розкладу на підприємстві працює всього сім працівників. Для початку хочу запропонувати підприємству створити власну службу внутрішнього контролю, це створить

можливість для керівництва розвивати професійні якості своїх співробітників та в подальшому дозволить менше витратити на аудит підприємства.

Актуальним питанням аудиту є удосконалення методики проведення внутрішнього аудиту касових операцій з метою її впровадження у діяльність підприємства. Це дасть змогу підвищити ефективність управління грошовими коштами підприємства.

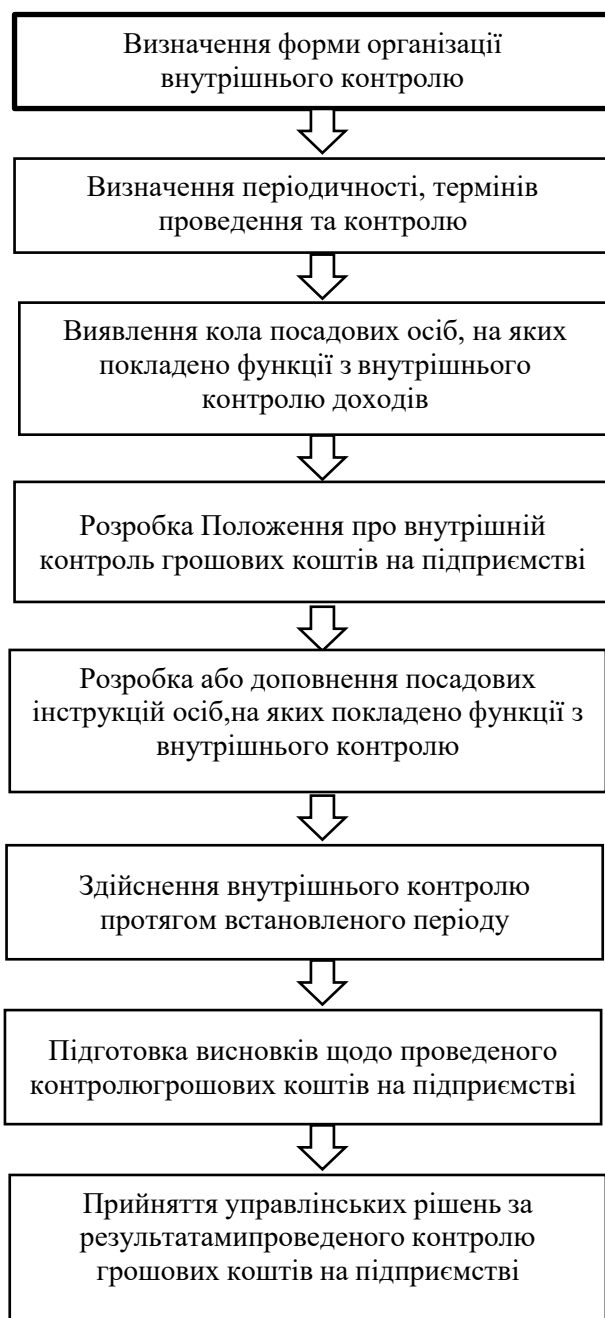
Запропонована методика внутрішнього аудиту касових операцій включає: анкету, загальний план, програму аудиту та робочі документи аудитора. Це надає змогу внутрішньому аудитору об'єднати всі аспекти обліку касових операцій на підприємстві, опрацювати правильність, своєчасність, законність відображення в обліку касових операцій, , провести якісний внутрішній аудит, вчасно вказати на порушення та підвищити ефективність діяльності підприємства.

Створення служби внутрішнього аудиту є досить складним процесом, тому що для проведення внутрішнього аудиту працівники повинні мати спеціальні професійні навички та кваліфікацію. Очолити контроль може генеральний директор. Працівники з різних відділів можуть бути залучені до інвентаризаційної комісії. Доцільно скласти план проведення контрольних заходів, так як досліджуване підприємство його не має.

Система внутрішнього аудиту грошових коштів повинна забезпечувати:

- всі господарські операції повинні виконуватись з дозволу керівника, на якого покладено аудит;
- фіксування всіх операцій з надходженням та витратами грошових коштів на належних рахунках бухгалтерського обліку, враховуючи вимоги облікової політики ПП “Добробуд”;
- доступ до активів підприємства тільки з дозволу генерального директора та підтверджується внутрішніми документами тільки певному колу працівників;
- підтвердження відповідності активів, які відображені в бухгалтерському обліку, повинні бути підкріплені актами інвентаризації.

Для початку визначимо послідовність завдань, які дозволять ефективно проводити внутрішній аудит на підприємстві. (рис 3.3).

**Рис. 3.3. Схема виконання внутрішнього аудиту грошових коштів на
ПП “Добробуд”**

Запропонована модель служби внутрішнього аудиту буде базуватися на системних взаємопов'язаних елементах, які будуть сприяти формуванню ефективної системи аудиту грошових коштів.

Всі запропоновані етапи взаємопов'язані один з одним, тому не виконавши перший етап перехід до наступного не буде мати сенс. Розробка методики організації внутрішнього аудиту грошових коштів на підприємстві, яка розробляється як поетапний процес, який дасть можливість покращити фінансовий результат через уточнення методів внутрішнього аудиту грошових коштів, які притаманні цим процесам, буде сприяти зниженню непродуктивних витрат та покращення ефективності господарської діяльності ПП “Добробуд”.

Переваги цього способу наступні:

- обізнаність працівників зі специфікою роботи підприємства;
- при проведенні внутрішнього аудиту працівники підвищують свою професійну кваліфікацію та здобувають нові навички;
- керівництво може застосовувати внутрішніх контролерів у будь-який час для здійснення завдань;
- зберігається конфіденційність щодо інформації.

Періодичність інвентаризацій визначає генеральний директор. У разі розбіжностей керівництво вчиняє відповідні дії, керуючись чинним законодавством.

Також пропонуємо методичний підхід до організації аудиту грошових коштів підприємства, що розглядається як поетапний процес (визначення періодичності проведення контролю, виявлення кола посадових осіб, розробка Положення про внутрішній контроль грошових коштів, здійснення внутрішнього аудиту, підготовка висновків, обговорення результатів з керівництвом ПП “Добробуд” та прийняття управлінських рішень на основі проведеного контролю), що сприятиме зниженню непродуктивних витрат та зростанню ефективності діяльності служби внутрішнього аудиту та підприємства загалом.

В положенні про створення служби внутрішнього аудиту на підприємстві пропонуємо зазначити інформацію про цілі служби внутрішнього аудиту

підприємства; основні завдання та функції служби внутрішнього контролю; принципи діяльності служби внутрішнього аудиту; статус і роль служби внутрішнього контролю; права та обов'язки служби внутрішнього контролю; обсяги та напрями роботи служби внутрішнього контролю; обов'язки аудитора із звітування; проведення внутрішнього аудиту та оформлення результатів перевірки; координація діяльності з іншими службами компанії; підзвітність служби внутрішнього аудиту.

Також у відділі внутрішнього аудиту повинен бути перелік робочої документації аудитора, який наведений нижче у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3

Приблизний перелік робочої документації аудитора

№ з/п	Назва документа за яким відбувається перевірка	Джерело інформації
1	Особливі питання, на які потрібно звернути увагу	Генеральний директор
2	Аналіз висновків попереднього аудиту	Аудитор
3	Програма аудиту грошових коштів	Аудитор
4	Аналіз внутрішнього контролю та системи бухгалтерського обліку грошових коштів на підприємстві	Аудитор
5	Наказ про облікову політику та доповнення до нього в частині обліку грошових коштів підприємства	Генеральний директор
6	Перелік осіб, які можуть підписувати документи та доручення на них	Генеральний директор
7	Перелік осіб з матеріальною відповідальністю на підприємстві	Генеральний директор
8	Акти проведених інвентаризації з участю аудиторів	Аудитор, Генеральний директор
10	Встановлення порушень та пояснення персоналу щодо них	Персонал підприємства
11	Акти зустрічних перевірок з постачальниками та покупцями	Аудитор, треті особи
12	Копії реєстрів та первинних документів	Генеральний директор
14	Довідка про результати перевірки правильності оцінки доходів підприємства та його витрат	Аудитор
15	Акти контрольних аудиторських процедур	Аудитор
16	Акти (довідки) результатів роботи інших аудиторів, експертів, внутрішніх аудиторів	Аудитор
17	Довідка про результати перевірки обліку грошових коштів	Аудитор
18	Інші записи аудитора щодо проведених аудиторських перевірок та встановлених відхилень	Аудитор

Завершується аудит складанням відповідного аудиторського висновку (звіту) та листа-повідомлення управлінської ланки та аудиторського комітету щодо недоліків системи внутрішнього контролю, виявлених у ході перевірки.

Розглянемо основні етапи створення служби внутрішнього аудиту на ПП “Добробуд”:

1. Провести аналіз існуючого аудиту всіх надходжень та витрат грошових коштів на підприємстві.

2. Розробити методики аудиту конкретних господарських операцій з активами підприємства, по-третє визначити шляхи вдосконалення контролю в комп’ютерній програмі.

3. Розробити нормативного документу “Положення про внутрішній аудит на ПП “Добробуд”.

Також керівництво ПП “Добробуд” повинно впровадити наступні принципи:

1. Внутрішній аудит мають проводити назначені співробітники у своїх відділах або ділянках на підприємстві. Всі співробітники повинні нести повну відповідальність за якість своєї роботи, а також мати спеціальні навички та кваліфікацію. Для цього керівництво підприємства повинно створити умови для мотивації працівників до навчання та підвищення кваліфікації.

2. Служба внутрішнього аудиту повинна постійно оновлювати свої можливості для уникнення ризиків для господарської діяльності підприємства.

3. До процесу внутрішнього аудиту необхідно долучати абсолютно всіх співробітників підприємства, а не тільки керівників. Також потрібно створити умови для стимулювання працівників самостійно вирішувати питання робочого процесу.

Також, на нашу думку, один раз на рік (а якщо є потреба то один раз на квартал або півріччя) звертатися до кваліфікованих спеціалістів.

ВИСНОВКИ

В процесі виконання роботи було вивчено економічну сутність грошових коштів підприємства. Визначення більшістю авторів поняття «грошові кошти» зводяться до загального трактування, а саме готівка в касі підприємства, залишки коштів на поточних рахунках підприємства, електронні гроші, які використовуються ним упродовж будь-якого моменту часу для розрахунків у процесі здійснення господарських операцій називаються грошовими коштами. В економіці України грошові відносини регулюються діючою фінансово-кредитною системою, що зобов'язує усі суб'єкти господарювання зберігати свої не задіяні у господарстві грошові кошти в установах банків на своїх поточних розрахункових рахунках.

Було досліджено класифікацію грошових коштів підприємства. На сьогоднішній день немає єдиного чіткого підходу до класифікації грошових коштів. Основу бухгалтерського обліку на підприємстві грошових коштів зумовлює їх класифікація - за призначенням та місцем зберігання. Визначені в роботі класифікації дозволили вивчити методичне забезпечення бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту всіх операцій з грошовими коштами, сформулювати системний підхід до управління ризиками таких операцій в межах кожного елементу розрахунків, а їх групування сприяло розробці внутрішньої та удосконаленню фінансової звітності.

Систематизовано нормативно-правові методи регулювання операцій з грошовими коштами підприємства. Нормативно-правове регулювання обліку грошових коштів – це, насамперед, сукупність нормативно-правових актів законодавчої, виконавчої та представницької влади у державі, Міністерства фінансів України, та інших міністерств та відомств, а також, кожного підприємства окремо, які забезпечують економічне функціонування та динамічний розвиток бухгалтерського обліку в нашій державі.

Надано організаційно-економічну характеристику ПП “Добробуд”, яке спеціалізується на будівництві житлової та комерційної нерухомості. ПП

“Добробуд” знаходиться на спрощеній системі оподаткування зі сплатою єдиного податку у третій групі, це означає, що головним податком є єдиний податок. Відповідно до проаналізованих даних за 2020-2022 рр. ми бачимо, що підприємство зменшило свій прибуток від реалізації.

Було проаналізувати методику та організацію аналізу фінансової звітності на підприємства. При формуванні бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати ПП “Добробуд” для забезпечення достовірності бухгалтерської звітності дотримується таких принципів: цілісність, нейтральність, сумісність, послідовність, дотримання звітного періоду. Звітним періодом річної фінансової звітності ПП “Добробуд” є календарний рік з 1 січня по 31 грудня. Фінансова звітність ПП “Добробуд” надається у вигляді електронного документа. ПП “Добробуд” відповідно до законодавства будучи малим підприємством не зобов'язане публікувати свою фінансову звітність.

Досліджено показники звіту про рух грошових коштів ПП “Добробуд”. Ми бачимо протягом 2020-2022 років незначну негативну динаміку коефіцієнту окупності грошового потоку на ПП “Добробуд”, що свідчить про зменшення кількості грошових виплат для отримання грошових надходжень. Коефіцієнт співвідношення грошових виплат та чистого грошового потоку на підприємстві збільшився, що призвело в загальному до збільшення здатності регенерування чистого грошового потоку підприємства 1 гривнею грошових надходжень протягом 2020-2022 років.

Визначено організацію аудиту грошових коштів на підприємстві. Під час аудиту здійснюється перевірка правильності ведення касових операцій, операцій з грошовими документами, операцій на рахунках у банках, а також перевірка грошових коштів у дорозі та операцій з еквівалентами грошових коштів. метою аудиту грошових коштів є перевірка та отримання достатніх аргументів та доказів впевненості в ефективності їх використання підприємством, достовірності їх відображення на бухгалтерських рахунках та розкриття інформації згідно з діючими нормативно-правовими актами, принципами та правилами подання

фінансової звітності, підтвердження достатності вільних грошових коштів для подальшої діяльності підприємства.

Визначено методику проведення аудиту грошових коштів на підприємстві. Процес аудиту грошових коштів складається з трьох основних етапів: організаційно-підготовчий, перевірки та заключний етап.

Розроблено шляхи удосконалення організації та методики аудиту грошових коштів на підприємстві, а саме запропоновано підприємству створити власну службу внутрішнього контролю, це створить можливість для керівництва розвивати професійні якості своїх співробітників та в подальшому дозволить менше витрачати на аудит підприємства.

Також, на нашу думку, один раз на рік, а якщо є потреба то один раз на квартал або півріччя) звертатися до кваліфікованих спеціалістів.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. К. : Ельга, 2008. 724 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства : Навч. посіб. К.: Атіка, 2017. 528 с.
3. Бурлан С.А., Каткова Н.В. Бухгалтерський облік (загальна теорія) : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 272 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів - 8-ме вид., доп. І перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2019. 912 с.
5. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством / Лаговська О.А., Кузь В.І., Легенчук С.Ф., Кучер С.В. Київ : Кондор, 2018. 418 с.
6. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Ю.А. Верига, М.О. Виноградова, Т.В. Гладких, О.С. Гусакова, А.Ж. Пшенична, Н.В. Фірсова. К.: Центр учбової літератури, 2019. 500 с.
7. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін.. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 460 с
8. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 520 с.
9. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч. практ. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 536 с.
10. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 року №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
11. Грабовський Б. Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
12. Гресь Н.Л., Недоступ К.К. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посіб. Дніпро : НТУ «ДП», 2019. 152 с.
13. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.

14. Гресь Н.Л., Недоступ К.К. Облік і звітність в оподаткуванні : навч. посіб. / за заг. ред. проф. М.Т. Теловатої. Дніпро : НТУ «ДП», 2019. 152 с.
15. Гармонізація бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах України в контексті нормативів ЄС : монографія. Київ: АртЕк : ДУІТ, 2018. 417 с.
16. Герасим П.М., Кізим А.Я. Фінансовий облік і звітність на підприємствах різних галузей. Тернопіль: Астон, 2020. 321 с.
17. Гудзь Н.В., Денчук П.В., Романів Р.В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 424 с.
18. Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>.
19. Дерій М. В. Дефініції «грошові кошти» і «грошові потоки»: відмінності та взаємозв'язок/М. В. Дерій//Економічний аналіз. 2010. Випуск 6. С. 60-64.
20. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / Базилевич В. Д., Попов В. М., Базилевич К. С.– [7-ме вид., стер.]. К. : Знання-Прес, 2018. 719 с.
21. Економічна теорія / за ред. В.А. Предборського. К.: Кондор, 2019. 492 с.
22. Єгорова О. В. Економічний аналіз / О. В. Єгорова, Л. О. Дорогань-Писаренко, Ю. М. Тютюнник. Полтава: РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
23. Засадний Б. Розвиток бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю діяльності підприємств в умовах застосування МСФЗ: монографія. Київ: Кондор, 2020. 304 с.
24. Задорожний М.В., Омецінська І.Я., Богуцька Л.Т. Управлінський облік : приклади, задачі, тести : навч. посіб. 2-ге доп. і перероб. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 211 с.
25. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 308 с.
26. Законодавство України. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
27. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом М-ва фінансів України від 30.11.1999 року №291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

28. Інформаційні системи бухгалтерського обліку / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. 2-ге вид., перер. і доп. Житомир: Рута, 2018. 544с.

29. Концептуальна основа фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009.

30. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Микитюк Н.Я. та ін. Фінансовий облік: підручник. К.: Кондор-Видавництво, 2018. 551 с.

31. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2018. 600 с.

32. Кужельний М. В., Левицька С. О. Організація обліку: підручник Київ : Центр учбової літератури, 2018. 352 с.

33. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємства: підручник. 4-е вид. Київ : Каравела, 2018. 676 с.

34. Лисиченко О.О., Атамас П.Й., Атамас О.П. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 356 с.

35. Лучко М.Р. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2018. 360 с.

36. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку: затв. наказом М-ва фінансів України від 29 груд. 2000 року №356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00/sp:max50:nav7:font2#Text>

37. Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку: затв. наказом М-ва фінансів України від 29 груд. 2000 року №356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00/sp:max50:nav7:font2#Text>

38. «Методичні рекомендації щодо проведення аудиту фінансової звітності кредитних спілок відповідно до Міжнародних стандартів аудиту», затверджене Рішенням Аудиторської палати України від 01.11.2012 р. № 260/6. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr_02230-12#n10.

39. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» від 01.01.2012. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/929_019

40. Несходовський І.С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит”. К., 2009. 20 с.

41. Облік і аудит : навч. посіб. Львів. ін-т економіки і туризму. Львів : Растр-7, 2018. 502 с.

42. Осовська Г.В., Юркевич О.О., Завадська Й.С. Економічний словник. К. : Кондор, 2007. 358 с.

43. Остафійчук С. М. Грошові кошти та їх еквіваленти - найліквідніші активи підприємства / С. Остафійчук // Науковий вісник Ужгородського університету. - 2011. - Серія Економіка. Спецвипуск 33. Частина 2. - С. 215-220.

44. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39

45. Плаксієнко В.Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ : Центр навчальної і практичної літератури, 2019. 509 с.

46. Плиса В.Й., Плиса З.П. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. 560 с.

47. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом М-ва фінансів України від 25 трав. 1995 року №88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

48. Правдюк Н.Л., Коваль Л.В., Коваль О.В. Облікова політика підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 647 с.

49. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 груд. 2017 року №2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

50. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 лип. 1999 року №996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

51. Рішення «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення аудиту фінансової звітності кредитних спілок відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» від 01.11.2012р. №260/6

52. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства : Навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2006.

53. Слюсаренко В.Є. Практикум з бухгалтерського обліку. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 388 с.

54. Серпенінова Ю. С. Бухгалтерський облік: загальна теорія: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2019. 336 с.

55. Ткаченко Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. 2-ге вид. доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2020. 192 с.

56. Тарасенко, І. О., Любенко Н.М. Фінанси підприємств : підручник. К. : КНУТД, 2018. 360 с.

57. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. 6-те вид. допов. і перероб. К.: Алерта, 2018. 982 с.

58. Фінансовий облік: підручник для студ. вищ. навч. закладів / Л.В. Нападовська, А.В. Алексєєва, О. А. Бакурова та ін. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К.: КНТЕУ, 2019. 700 с.

59. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. К: МАУП, 2018. 328 с.

60. Чацкіс Ю.Д. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 564 с.

61. Череп А.В. Економічний аналіз: Навчальний посібник. К.:, «Кондор». 2019. 160 с.

62. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник. Київ : Центр учбової. Літератури, 2018. 336 с.

63. Шигун М.М. Концептуальні зміни в бухгалтерському обліку під впливом сталого розвитку бізнесу. Фінанси України. 2019. № 2. С. 82-98.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДОБРОБУД"

Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання Приватне підприємство

Вид економічної діяльності Будівництво житлових і нежитлових будівель

Середня кількість працівників, осіб 23

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ, буд. 17, м. КАЛУШ, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 77311

Дата(рік,місяць,число)

за СДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди

2021	01	01
30016237		
2610400000		
120		
41.20		

0668667982

1.Баланс на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	540,5	560,8
Основні засоби :	1010	574,9	965,3
первісна вартість	1011	732,1	1 157,6
знос	1012	(157,2)	(192,3)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 115,4	1 526,1
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	307,0	-
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 392,8	1 999,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	4,0
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	450,2	502,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	3,2	99,3
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	2 153,2	2 604,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 268,6	4 130,9

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0,2	0,2
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 823,4	3 653,1
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 823,6	3 653,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	360,3	358,1
розрахунками з бюджетом	1620	35,6	114,6
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	8,4	-
розрахунками з оплати праці	1630	30,6	3,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	10,1	1,2
Усього за розділом III	1695	445,0	477,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	3 268,6	4 130,9

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2020 _____ р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 172,0	4 476,0
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	72,2	237,7
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	9 244,2	4 713,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 897,2)	(4 129,3)
Інші операційні витрати	2180	(517,3)	(244,2)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(8 414,5)	(4 373,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	829,7	340,2
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	829,7	340,2

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

ЕП КУЗИК
Володимир
Іванович

КУЗИК ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

ЕП Харів Ольга
Михайлівна

(ініціали, прізвище)

ХАРІВ ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА

(ініціали, прізвище)

Додаток Б

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДОБРОБУД"

Дата(рік,місяць,число)

за ЄДРПОУ

за КАТОТТГ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2022	01	01
30016237		
UA26060170010082672		
120		
41.20		

Територія ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА

Організаційно-правова форма господарювання Приватне підприємство

Вид економічної діяльності Будівництво житлових і нежитлових будівель

Середня кількість працівників, осіб 18

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця СІЧОВИХ СТРИЛЬЦІВ, буд. 17, м. КАЛУШ, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 77311

0668667982

І.Баланс на 31 грудня 2021 р.

Актив		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
I	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	
Первісна вартість	1001	-	-	
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	560,8	560,8	
Основні засоби :	1010	965,3	1 056,2	
первісна вартість	1011	1 157,6	1 281,7	
знос	1012	(192,3)	(225,5)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	1 526,1	1 617,0	
II. Оборотні активи				
Запаси :				
у тому числі готова продукція	1100	-	21,5	
Поточні біологічні активи	1103	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1125	1 999,0	1 072,6	
у тому числі з податку на прибуток	1135	4,0	5,4	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1136	-	-	
Поточні фінансові інвестиції	1155	502,5	401,9	
Гроші та їх еквіваленти	1160	-	-	
Витрати майбутніх періодів	1165	99,3	9,7	
Інші оборотні активи	1170	-	-	
Усього за розділом II	1190	-	-	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1195	2 604,8	1 511,1	
Баланс	1200	-	-	
	1300	4 130,9	3 128,1	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0,2	0,2
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 653,1	2 754,6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	3 653,3	2 754,8
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	358,1	224,9
розрахунками з бюджетом	1620	114,6	28,1
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	3,5
розрахунками зі страхування	1625	-	17,9
розрахунками з оплати праці	1630	3,7	71,7
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1,2	30,7
Усього за розділом III	1695	477,6	373,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	4 130,9	3 128,1

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2021 р.

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 085,0	9 172,0
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	3,0	72,2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2 088,0	9 244,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 983,0)	(7 897,2)
Інші операційні витрати	2180	(-)	(517,3)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2 983,0)	(8 414,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(895,0)	829,7
Податок на прибуток	2300	(3,5)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	(898,5)	829,7

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

ЕП КУЗИК

СТАНІСЛАВ

ВОЛОДИМИРОВ

ИЧ

ЕП Харківська

Михайлівна

КУЗИК СТАНІСЛАВ ВОЛОДИМИРОВИЧ

(ініціали, прізвище)

ХАРІВ ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ДОБРОБУД"	Дата(рік,місяць,число)	Коди
Територія	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	за ЄДРПОУ	2023 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Приватне підприємство	за КАТОГТГ ¹	30016237
Вид економічної діяльності	Будівництво житлових і нежитлових будівель	за КОПФГ	UA26060170010082672
Середня кількість працівників, осіб	7	за КВЕД	120
Одиниця виміру:	тис. грн. з одним десятковим знаком		41.20
Адреса, телефон	вулиця СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ, буд. 17, м. КАЛУШ, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 77311		
			0668667982

І.Баланс на 31 грудня 2022 р.

Актив		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
1	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
I. Необоротні активи	2	3	4	
Нематеріальні активи	1000	-	-	
Первісна вартість	1001	-	-	
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	560,8	-	
Основні засоби :	1010	1 056,2	1 681,6	
первісна вартість	1011	1 281,7	1 949,1	
знос	1012	(225,5)	(267,5)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	1 617,0	1 681,6	
II. Оборотні активи				
Запаси :				
у тому числі готова продукція	1100	21,5	70,8	
Поточні біологічні активи	1103	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1125	1 072,6	836,9	
у тому числі з податку на прибуток	1135	5,4	0,3	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1136	-	-	
Поточні фінансові інвестиції	1155	401,9	395,3	
Гроші та їх еквіваленти	1160	-	-	
Витрати майбутніх періодів	1165	9,7	119,1	
Інші оборотні активи	1170	-	-	
Усього за розділом II	1190	-	-	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1195	1 511,1	1 422,4	
Баланс	1200	-	-	
	1300	3 128,1	3 104,0	

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0,2	0,2
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 754,6	2 885,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 754,8	2 885,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	224,9	209,6
розрахунками з бюджетом	1620	28,1	5,7
у тому числі з податку на прибуток	1621	3,5	-
розрахунками зі страхування	1625	17,9	-
розрахунками з оплати праці	1630	71,7	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	30,7	2,8
Усього за розділом III	1695	373,3	218,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	3 128,1	3 104,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2022 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 562,0	2 085,0
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	3,0
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 562,0	2 088,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 387,1)	(2 983,0)
Інші операційні витрати	2180	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(43,8)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 430,9)	(2 983,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	131,1	(895,0)
Податок на прибуток	2300	(-)	(3,5)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	131,1	(898,5)

Керівник

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

СТАНІСЛАВ
ВОЛОДИМИРОВИЧ
ИЧ

КУЗИК СТАНІСЛАВ ВОЛОДИМИРОВИЧ

ЕП Харківська

Михайлівна

(ініціали, прізвище)

ХАРІВ ОЛЬГА МИХАЙЛІВНА

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад